ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ ՏԻՆԻՑ,

ՒԼՄԻՑ, ՊԷՏՔԻՑ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑ ՏԱ՛ՒՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՂՐ

The Weekly **AVEDAPER,** American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 24, 1910. Ն՝ 39

ՄԻԱՑԵԱԼՔՆ ԵԱՋ ՄԷՓԹԷՊԻ ՏԷՐՍԼԷՐԻՆՑԷ

ՀԱԶՐՐ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ ՄՈՒ՛ԱԼԻՄԻԼԷՐ

﴿ اوەدپار هفته‌لق غزته — درسعادته بابیل هاوسده — مدیر مسئول ـ صموئیل ق٠ هاروتیونیان ﴾

ԱՒԵՏԱԲԵՐ
ԵՐԿՇԱԲԱԹ
ԳԼԽ ԵՐՄ. ՀԱՒԱՏՈՒԹԱԲԵՐ ԻԼԼ ԹԻՒՐՔԱԼԶ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱԶԷԹԱ
Միա՛կլինգլեր Հ٠ Մ٠ Ալլեն
Հ٠ Ս٠ Պարնըմ
Մ٠ Միճասեան
Պայպըլ Հաուս,
Տէր ի Սա՛ատէթ, Թիւրքիա

ՇԷՐԱ՛ԹԻ
Սկզբնական 40 Ղրչ٠
Ամբողջ Հյուսն 2 Տօլ٠
Ինկլիզերա ,, 8 Շիլին
Մեմ٠ սարեկ ,, 10 Ֆրնգ٠
Էլտէն Նուսխէսի 40 փր٠
Իլանաթ գըյմէթլէրի մու՛թեալ

THE AVEDAPER
A WEEKLY PAPER
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.
EDITORS H. M. ALLEN
H. S. BARNUM
M, MINASSIAN
American Bible House
Cons/ple, Turkey

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10
Single Copy 40 Paras
Advertising rates on application

Ի՛ԼԱՆ

Պու սէնէ չօգտան վագըֆ օլտըգ քի կիրակի Մէթոթէպի տէրսլէրինին Իզահաթընը Աւետաբերտէ նէյր էթմէք ուսուլը կանլըչ իտի, լաքին օլթարըգտա պաչլամըչ օլտըղըմըզտան պիւթիւն սէնէ էօյլէ տէվամ էթմէք միւնասիպ կէօրիւլմիւ։ 1911 սէնէսի իչիւն կիմէ Իզահաթը քիթապ չէքիլմէտէ նէյր էթմէք ուսուլը գատիմէմիզէ տէօնէրիզ։ Իզահաթ իքի զըմտ իլէ նէյր օլունաճագ, վէ պիրինճիսի Ցունվարտան Ցունիսին նիհայէթինէ, վէ իքինճիսի՝ Ցուլիսէն Դեկտեմբերին նիհայէթինէ գատար օլան տէրսլէրի հավի օլաճագ տըր։ Պու սէնէքի Իզահաթ էվվէլքի սէնէլէրին տէրս քիթապլարընդն հավի օլտըգլարընտան զիյատէ մուճասսալ տըր, զիրա քիթապըն սահիֆէլէրի թադրիպլէն եիւզէ էլլի զիյատէ տիր։ Իլգ ալթը այլարըն էրմէնիճէ Իզահաթը չիմտի հազըր օլտըղը կիպի, էրմէնի հրուֆաթըյէ Թիւրքճէսի տախի Հոկտեմբերին իպթիտալարընտա հազըր օլաճագ տըր։ Հէր պիր գըսմըն ֆիյաթը պիր ղուրուչ օլուպ՝ պիւթիւն սէնէնինքի 2 ղրչ٠ օլաճագ տըր։ Իւմիտ էտէրիզ քի պու քիթապլար պիզիմ կիրակի Մէթոթէպլէրիմիզէտ 'ումուտմէն իսթի՛մալ օլունաճագլար տըր, վէ թալիպ օլանլարըն քէնտի սըվի սըրչլարընդն տէրհալ կէօնտէրմիչլէրի արդու օլունուր։ 1—3

ՏԻՆԻՆ ՄԷԹԱՆԷԹՊԱՒԹ ԳՈՒՎՎԷԹԻ

Տր٠ Ճէրճ Ո-ւլլըըն

3.

Մէչհուր պիր զաթ՝ քէնտի քէնտինէէն խապէրտար օլան բուհրն քէնտի նէֆսինէ գարչը չըզմասը՝ վէ քէնտինին քէմալաթ վէ առէնկ ու իմթիզամընա, տէրունի չէհտ վէ ուզուն պիր միւճատէլէ նէթիճէսինտէ նա՛իլ օլմասը թապի՛աթը զարուրիյէտի իզթիզասընտան տըր, տէմիչ տիր։ Հէր իչ ևիւքսէք վէ ալչագ պա՛իս վէ սա՛իգտան պիրիսինէէն պիրինին ինթիխապը տըր, վէ պու պա՛իս վէ սա՛իգլար էօյլէ պիր գուվվէթ վէ մէթանէթէ մալիք տիրլէր քի ինսան անը անճագ անլէրէ մուգավէմէթ էթտիյի զէման անլար։ Ճիսմանի իչթիհա վէ հէվա ու հէվէսլէր, նէֆսփէրէսթանէ վէ կիւնահքեարանէ սէֆահէթլէր եիւզիւնտէն պօզուլուպ ֆէսատա վարմըչ օլան թապի՛ի արզուլէր, զէվգ ու սէֆա հէվէսի, հէր հասէտ վէ պուղղ ու 'ատավէթ — պունլարըն հէփիսի ինսանըն բուհը իւզէրինէ էօյլէ պիր չիտտէթ վէ գուվվէթլէ հիճճում էտէրլէր քի անա գարչը գօմագ գօլայ տէյիլ տիր, վէ տիւնեա ինսանը տա՛իմա կիւնահա սէվգ էտէն ֆէնա թէ՛սիրլէրէ տօլու տըր։

Ինսանըն տէրունինտէ պուլունուպ տա քէնտինի կիւնահա սէվգ էթմէյէ կէճէ կիւնտիւզ այըգ վէ ույանըգ տուրան վէ ինսանըն ա՛լա թապի՛աթը իւզէրինէ չալտըգլարը հէր պիր զալէպ իլէ տահա զիյատէ գուվվէթ քէսպ էտէն պու կիպի գուվվէթլէր քէնտինէ գարչը տիգիլմիչ տուրուրլար իքէն ինսանըն քէնտինին 'այի ֆիքր ու թէսավվուրլարընդն գուվվէտէն ֆի՛իլէ չըգարմազա նէ՞ իւմտի օլա պիլիր։

Նէ՞ գատար չօգ քիմսէլէր իչպու իզվա վէ թէհրիպէլէրէ մաղլուպ օլարագ քէնտիլէրինն զայ՝ էթտիքլէրի էյի րուհանի թէսավվուրլար իւզէրինէ ֆիզան էթմէքտէ վէ նամա՛լիմ էպէտի հայաթ էօնիւնտէ տիթրէմէքտէ իսէլէր տէ, միւճատէլէյէ տէվամ էթմէքլիքտէն 'ահիզ հալտէ պուլունմագտա տըրլար։ Մատամի ինսանըն էօնիւնտէ իչպու գաչըլմազ միւճատէլէ վար տըր, անըն պիլա տիրն օլմասը, հա՛նի քէնտիսինէ բուհանի զալէպէյի գազանտըրագագ տիրնտէն մահրում հալտէ գալմասը միւմքին կէօրիւնի՛ը մի, Իչթէ Ալլահըն ինսանլարա թագտիմ էթտիյի չէյ թամմ պու տըր, հա՛նի ատէմլէրին թաչըյաճագլարը պիր եիւք տէյիլ, անճագ ատէմլէրի թաչըյաճագ պիր գուվվէթ, հա՛նի քէնտինին իլահի գուվվէթի տիր։

Տինին ինսանը պու վէճհլէ թաչըմասընդն թամմ

ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,

ՒԼՄԻՑԷ, ՊԷՑՔԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱՒՐ ՂԱԶԷՔԱ ՏՐՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 53. ԻՍՔԱՆՊՈԼ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 24, 1910. Ե: 39

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՈՒՖՈՒԳ
(Հ. Մ. Ալէն)

Ռուսիա Զինուէ Ամերիգապան ֆօրֆոյօր՝ Ռուսիանըն նիմ րէամի դաղէթասը Նօվցյէ Վբէմբա Ակկուն չմէնտրֆէր խաթթընըն ինչասընըն Ամերիգալըլարա վերի՛մէսի միւնասէպէթիյէ եազըզը պիր պէնտաէ տէյօր քի, «Մ. Ամերիգա ուզուն միւատէթտէն պէրու Զին մէմալիքինտէ քէսպ ի նուֆուզ էթմէյէ չալըշյօր իտի՝ Մա՛լիւմ օլտըզը իւզրէ, Պօգօզը գըյամընտան ասնրա Մ. Ամերիգա Զինին վերէճէյի 1,000,000 տօլարլըգ թազմինաթը հարպիյէի գապուլտան իմթինա՝ էյլէտի՝ Պու թազմինաթըն վարիտաթը միւնհասըրըն Զին կէնճլերինին Ամերիգա էֆքաար ու թէմայիւլաթընտա թա՛լիմ ու թէրպիյէ էտիմէլերինէ գուլլանըլմագտա տըր՝ Հէր սէնէ Ամերիգայա եիւզ թալէպէ կէօնտէրիլիպ, պունլար գօլէճլէրտէ, տարիւլֆիւնունլարտա վէ 'ալի սէնայի' մէքթէպլէրինտէ ագալըի 4 սէնէ զալմագա մէճպուր տըրլար՝ Պունտան պաշգա պինճֆա Զինտէ Ամերիգալըլարըն թահմի՛ն իտարէսինտէ 200 գատար մունթէզիֆ միւ՛էսսէսաթը 'իլմիյէ վար տըր՝ Ամերիգատա իքմալ ը թահսիլ էտինլէրտէն պաշգա, պու մաւ՛էսսէսլէր սայէսինտէ պիր գաչ պին Զինլի կէնճ տօղրուտան տօղրույա Ամերիգալըլարըն նուֆուզը ալթընտա պուլունմագտա տըրլար՝ Պու վէճէյլէ Զինտէ զէքի վէ ֆիթրասէթլի սընֆլար Ամերիգանըն քէրէմքեարլըզը ֆիքր ու թէսավվուրը իլէ տօլտուրըլմագտա տըրլար՝ Ամերիգանըն սէխավէթի 1,000,000 տօլար հավասըյէ չալընարը հալտէ, եիւզ գաթ հասըլաթ կէթիրէճէք պիր սէրմայէյէ թէհավվիւլ էտէր՝

«Ամերիգալըլար ճէօմէրտիքլէրինին սէմէրէսինի իգթիթաճ էթմէյէ պաշլատըգլարը չու զէմանտա մէս՛էլէ պիւսպիւթիւն պաշգա պիր հալ ու հէյ՛էթ ալմագտա տըր՝ Զին թօփրաղընտա զայէթ ճէսիմ չմէնտրֆէր խաթթընըն ինչասը Զինտէ Ռուսիա վէ ճափօնիա իլէ եան եանա եէնի պիր Ամերիգա հիւքիւմէթինին թէ՛սիսինէ մաւ՛ատիլ սիր՝ վէ չիմտի օլտըզը կիպի հուատա խաթթլարը մէս՛էլէսի՛ տահա զիյատէ չափարըզլանաճաղընտան, եէնի ֆաթիհլերին սիյասի հիսապլարընա մուֆիտ, ֆազաթ հէր իւչ Ասիա մէմլէքէթլերինին եէրլի էհալիլերինէ մուզիրը հազիգի պիր 'ուգտէ օլաճագ տըր՝ Պու հալէտտէ Ամերիգալըլարըն միւալիհանէ թա՛միմի մէ՛արիֆ թէչէպպիւսլերի՛ հագիգաթէն պիր իղթիչալ մէնպա՛ը տըր քի, էր կէճ պիր մուհարէպէյէ պա՛իս օլաճագ տըր՝ Պիննէֆս Զինլիլեր Ամերիգա իսթիլասընըն հագիգի մա՛նա վէ էհէմմիյէթինի անլամագա պաշլամագտա տըրլար՝ Մ. Ամերիգայը Ռուսիայա մուխալէֆէթէ սէվգ էթմէք իւզրէ մէյտանա գօմագուզ ֆիքրի նէ գատար տա ճալիպ պիր ֆիքր օլսա, Ամերիգալըլարըն Զինտէ եէրլէշմէլէրինին մուխթարասը տահա զիյատէ 'այան վէ աշիքար տըր՝ կէչէնլերտէ Զինլիլեր պէյնէլմիլել պիր սէնտիգայա Զիւնան չմէնտրֆէր խաթթընըն ինչասը իմթիյազընը վէրմէքտէն իմթինա՛ էթմիլեր՝ Պու սէպէպտէն իւմիտա օլունուր քի Զին հիւքիւմէթի քէնտիսինին Մ. Ամերիգա իլէ օլան մաւ՛ամէլէսինի թէքրարէն նաղար ը մաւ՛այէնէտէն կէչիրէրէք Այկուն չմէնտրֆէր խաթթընըն ինչասը իչիւն Ամերիգա սէրմայէտտարլարընավէրմիչ օլտըզը իմթիյազաթը ֆէսխ էտէճէք տիր՝»

Գօբէնըն ճափօնիանըն էլչի ալիճնոսէֆ հալի՝ Փրօֆէշ Զայնոնիատա պիր մուհարրիրին իտտի՛ասընա կէօրէ, 1905տէ 'ագա էտիլէն Փօրթսմըթը մաւ՛ահէ-

ամենամէսի Գօրէանըն պուգաղը վէ թօմրուգլարընը ի՛մալ էթմիչ օլտըղը հալտէ, սօն Բուա-Ճափօն մու-
՛ահէտէսի տախ պու պուգաղընըն սօն չիվիսինի վէրչինլէմիչ տիր։ Պու իսէ մահիրանէ հիլէ վէ տէսի-
աէնին վէ զալիմանէ վահչէթին զիրվէսի տիր քի Գօրէանըն չիմաիքի Ճափօնիայա զամմ ու ՛իլավէ-
սի պունըն մուգավէմէթսուզ ինթիհասը տըր ։» Պու մուհաջիր Ճափօնիանըն քէնաինին թէ՛ահհու-
տիւնիւ աչըգտան աչըգա նագզ էթմիչ իսկինի պէյանատան սօնրա սէօգիւնէ չէօլէ տէվամ էտիյօր։ «Հէր քէս փէք ա՛լա վագըֆ տըր քի Ճափօնիա քէնաինինին Գօրէանըն իսթիգլալընա տայա տօ-
գունմայաճաղընը թէքքար պէ թէքքար ի՛լան ու պէյան էթմիչ տիր ։ Վէ լաքին պու կիսի պէյա-
նաթըն ադալի ադամ ի չարգտա պիր վարալըգ էհէմմիյէթի հօգ տըր ։ Հադիգաթը հալտէ չու ան-
տէ Ճափօնիա Գօրէատա հաքիմի մութլագ օլտը-
ղընատան , վէ Ճափօնիա թատաֆընատան զամմ ու ՛իլավէնին եահօտ 2 իմիլէրաթօրլըղլար ապասըն-
տա սատէ մու՛ահէտէնամիլէր ՛ադտընըն հադիգաթ-
տա հիչ պիր մա՛նա վէ էհէմմիյէթի հօգ տըր ։»

Տր. Պահավսըն՝ քէնաինին «Ճափօնիա հիւքիւ-
մէթի վէ Գօրէատաքի ֆա՛ալիյէթի» նամ էսէրին-
տէ պու պապտէ չէօլէ իտարէ ի լիսան էտիյօր . «1905 Նոյէմբեր 17տէ Ճափօնիա վէ Գօրէա ա-
րասընտա ՛ադտ օլունուզ տա Գօրէանըն ուէմուրը խարիճիյէսինին էմր իտարէսինի Ճափօնիայա վէ-
րէն վէ Ճափօնլը մէ՛մուրլարընը Գօրէանըն էն ՛ա-
լի մագամ վէ մանսըպլարընա կէչիրէն մուհիմմ մուգավէմէնամէտէն պէտ իլէ չիմտիյէ գատար 16 միլեօն նուֆուստան միւրէքքէպ պիր էհալինին սէսսիզ չամաթասըզ թահթը էտարէթէ ալընմասը վագը՛ասընը սէյր ու թէմաչա էթմիչիզ տիր ։ Հէփ-
սինտէն զիյատէ , չարգ ի ինսաֆսըզլըգ վէ վահչէ-
թին էվրօփալըլարա մախսուս պիր թալիթիֆ իլէ նէքտիկէրինէ մէզճ օլունմասընը միւշահատէ էթ-
մէքլիքէ ճալըպի մէրագ տըր ։ Միւսթագիլ պիր մէմլէքէթի՝ մահզա Ճափօնիա հիմայէսի ալթընտա պիր մէմլէքէթէ թահվիլ էտէն ֆէվգէլ՛ատէ մա-
հիրանէ օլան սիյատէթին մուճիսի Փրէնս Իթօատը քի 1909տա գաթլ էտիլմէսինտէն հէման պիր ապ էվվէլ Գօրէատա Ճափօնիանըն ֆէվգէլ՛ատէ սէֆիրի իտի ։ Միւշարիէյհին սօն իշի պիր մուգավէմէնա-
մէյի իմզալաթմագ օլտու ։ Պու մուգավէմէ ան-
քատմընձա Գօրէանըն էն ՛ալի մահքէմէսի Ճա-
փօնիա մահքէմէսի օլաճագ , վէ Հարպիյէ նազա-
րէթի լագվ էտիլէճէք , վէ Գօրէանըն պանդը իմ-
փէրաթօրիսի Սէուլատա թէ՛սիս ու քիւշատ օլուս-
նաճագ իտի ։ Պիր Ճափօնիա մահքէմէ ի ՛ալիյէսի-
նին թէ՛սիսինին Գօրէաճա նէ մա՛նա վէ էհէմմի-
յէթի հա՛իզ օլտըղը պէտիհի տիր . օ զէմանէին
ի՛թիպարէն պիլճիւմլէ հաքիմիէր Ճափօնիալը օլա-
ճագ , վէ Ճափօնիա մէճէլէի ի ահքատմը ՛ատիյէսի
՛իլմի ֆըգհ իչինն սիւսթուր իւլ՛ամէլ օլաճագ իտի։»

ՊԱՂՋԵՎԱՆԼԸՂԱ ՎԷ ԹԱ՛ԼԻՄԻ ԱԹՖԱԼԱ ՄԱԽՍՈՒՍ ԵԱՋ ՄԷԹՐԹԷՊԻ

(Գ. Հ. Գ.)

Ղ ԱԶԷԹԱՄԸԶ միւ՛էլիֆլէրինտէն օլուպ Միաց-
եալըն էրզրում վիլայէթի տա՛իրէսի տախի-
լինտէ պուլունան մէքթէպլէրինին միւֆէթթիչի
՛ումումիսի պուլունան Մ. Մինասեան էֆ. պիզ
կէօնտէրտիյի պիր մէքթուպատա Միացեալըն էրզ-
րում վիլայէթինտէ աչմըշ օլտըղը զըրա՛աթ վէ
թէրպիյէ ի աթֆալա մախսուս եազ մէքթէպլինէ
տա՛իր չէօլէ եազըյօր .

Պու փոսթա իլէ սիզէ մու՛ալիմլէրիմիզին պիր
զըամընըն հէյ՛էթճէ ալընմըշ օլան պիր ֆօթօկրա-
ֆիասընը եուլայօրըմ ։ Պու մու՛ալիմլէր՝ զըրա՛աթ
վէ թէրպիյէ ի աթֆալա մախսուս եազ մէքթէպլի-
նէ թալէպէ սըֆէթիյէ իլթիրաք էթմէք իւզրէ ,
խայլըճա ուզագ եէրլէրտէն էրզրումա կէլմիչլէր
տիր ։ Պունլարընն եէյէճէքլէրի մէսաբիֆինի Միաց-
եալ տէֆ՛ ու թէսվիյէ էթմիչ տիր ։ Պունլար 3, 6
վէ հաթթա 10 կիւն ուզագտա պուլունան Թօփ-
րագ գալ՛ատան , Գարա քիլիսէ , Պայազիտ , Փա-
լու-Խօչմաթ վէ Քղի-Գասապատա պուլունան մէք-
թէպլէրիմիզտէն էրզրումա կէլմիչլէր տիր ։ Փէք
իւթիմալ քի էրմէնիլէրին Թարիխ ի Մէ՛արիֆինտէ
Թաչրա մու՛ալիմլէրի իչիւն եազ մէքթէպի աչըլ-
մասընըն պու պիրինճի տէֆ՛ասը տըր ։ Կիւնտէ
էօյլէտէն էվվէլ ագալի իքի տէրա թագրիրի վէ-
րիլիր , վէ էօյլէտէն սօնրա տախ զըրա՛աթ վէ
պաղչէվանլըղա տա՛իր ՛ամէլի թէճրիպէ վէ միւ-
մարէսէլէր իճրա օլունուր իտի ։ Հաֆիթատա պիր
տէֆ՛ա մուհիմմ պիր մէսէ՛էլէյէ տա՛իր պիր գօն-
ֆէրանս վէրիլիր իտի ։ Մէքթէպլին թէսրիսաթը
իչի սայքի քիւլլիյէն պէնիմ իւզէրիմտէ գալմըշ
իտի ։ Հաֆիթատա իքի տէրս Սանասարեան մէք-
թէպի մու՛ալիմլէրինտէն Մանուէլ Տէսէեան է-
ֆէնտի վէրիր , վէ մու՛ավինիմ տախ էօյլէտէն
սօնրա իճրա էթմիյիմ ՛ամէլի թէճրիպէլէրտէ պանա
եարտըմ էտէր իտի։ Մէքթէպէ Ճուլիսին իպթիտա-
սընտա պաչլատըգ վէ Օգոս. 14/27յէ միւսաադֆ
Ճիւմ՛ա էրթէսի կիւնիւ էրզրումտա գօլէրա զու-
հուր էթմէսի սեպէպիյէ գափտամաղ մէճպուր
օլտըղ ։

«Միացեալ-Սանասարեան տարիւլ մու՛ալիմու-

նը տախի (քի պուհնուն իչիւն իտարէ մէճլիսի իլէ ալարճա մրեատէթտէն պէրու միւղաքէրաթտա պուլունմըշ, վէ անըն փիանը իլէ նիզամնամէսինի թանզիմ վէ Իսթանպոլա իրսալ էթմիշ իտիմ,) կէ-րէք Սանատարնան միւթէվէլլիլէր մճլիսինճէ կէ-րէք Միացեալ Իտարէ մէճլիսինճէ թաատիզ օլունա-մըշ ատը։ Միացեալըն հիսապընա մէղքիւր մէք-թէպ իչիւն թալէպելէր ինթիխապ էթմէքլիյիմ ի-չիւն թէլէկրաֆ իլէ պանա էմր վէրիլմիշ ատիր։ Պիլահիմէ գէօրէ, էրմէնի Թարիհի Մէ'արիֆինտէ պու պիրինճի տէֆ'ա ատը քի Միւսի Թա'լիմի աթ-ֆալա վէ զրբա'աթ վէ պազչէվանլըզա մահսուս պիր տար իւլ մոհ'ալիմուն աչըլմազտա ատը։ վանտա պուհնտան սէնէլէրճէ միւտաէթ եվվէլ, փօրթուգալհան էֆէնտինին վազիֆընտա աչըլան տախի Միացեալըն հիմայէտի ալիֆընտա աչըլմըշ իտի իսէ տէ, օ մէքթէպ չիմտիքի մա'նաստա տար իւլ մոհ'ալիմուն թէսմիյէ օլունմազտա սայքի լայզգ տէյիլ ատիր։»

Իչթէ զայէթլէ մոհֆիտ վէ մրլէէթին իհթիյա-ճաթը հազըրէսինէ մոհվաֆֆըգ պիր թէչէպպիւս քի անը հէր էրմէնինին թէպրիք էթմէսի, վէ ա-նըն մոհվաֆֆագիյէթէ մազհարիյէթինի թէմէննի էթմէսի մոհգթազի օլարգտան պաչգա, անըն թէ-մէլլի էաալար իւղերինտէ տէվամընը թէ"մին իչիւն անա 'ամէլի սուբէթտէ մոհ'ավէննէթտէ պուլունա-մասը մոհգթազի տիր։ Զաթէն պալատէ միւնտէ-րիճ սաթըրլար իչին հէտէֆի մագսուտընը իզահ էտէրլէր։ Միւլէէթին չիմտիքի ահվալ ու իհթիյա-ճաթը խուսուսընտա մէրագը օլան հէր քէս պու կիպի պիր թէչէպպիւսիւն էհէմմիյէթինի թագտիր էտէպիլիր։ Էլհէվմ պիր հագիգաթ ատը քի էրմէ-նիլեր՝ թաճիր պիր միւլէթի մագամընտա մէմալիք ի 'Օսմանիյէտէ ազ չօգ մոհիմմ պիր մէվզո' թոհթա-մըշ իսէ տէ, չոբաճընը թէ'քիտ էթմէք իհթէրիզ քի չիֆթճիլեր մագամընտա էրմէնիլեր էօնիւնէ զա-յէթ 'ազիմ իմքանլար սահէ վէ մէյտանը այչըլըյօր, զիրա էրմէնիլեր պու մէմլէքէթտէ 'իւլում ու ֆիւ-նուն վէ թէրագգիյաթ իչիւն էրքէնտէն ուլանմըշ, վէ զրբա'աթա սալիհ ագվամտան պիրիսի մագա-մընտա, 'ալէլհուսուս թաչրալը էրմէնի, պու իհթիֆատէլի մէչղուլիյէթէ տատա զիյատէ ճան ու կէօնիւլտէն եավըշմալը, վէ չիֆթճիլիք իչինի տատա զիյատէ իլէրիլեթմէլի տիր։ Իչթէ պու հայաթի մէ'էլէտէ զրբա'աթ մէքթէպլէրինին պէօյիւք հիս-սելերի օլաճագ ատը, զիրա պու մէքթէպլէր զր-բա'աթա մահսուս մոհֆիտ մա'իւմաթլարը տատա զիյատէ մազհար ը բաղլէթ գրլաճագտար, վէ միւս-թագպել իչիւն զրբա'աթ իչինէ պիհագգըն վագըֆ օլան չիֆճիլեր հազըրլայաճագտար ատը։ Վաթան թօփրագը իւղերինտէ 'ասրլարճա միւտաէթտէն պէրու մէչագգաթ չէքմիշ, վէ անը քէնտինին գա-նը իլէ սուլտանըն օլան էրմէնի քէօյլիւյէ անա քէն-տի ալընընըն թէրիյլէ դագանմըշ օլտըգը հալտ գա-զանճընը թէնմիյէ իչիւն սուհուլէթլէր վէրճէք օլուր իսէք, էն պէօյլուք լինսանիյէթտէ պուլունա-մըշ օլուրզ։ Զօգ տէֆ'ա ֆէվգէլ'ատէ չալընըզ չագալամա վագը' օլայօր իսէ տէ, օլ սա'յ ու զայ-բէթլէրի մուֆիտ վէ միւսմիր ղըլաճագ վասըթա վէ մա'լիւմաթ պուլունմայօր։ Իսթիստատ էրմէ-նի չիֆճիյի հէր վէճհլէ սօյմուշ վէ անը հէր չէյ-տէն մահրում պրագմըշ իտիյտ տէ, ուսմարզ քի պու մէմլէքէթտէ մէչրութիյէթ ուսուլլարը նէ գատար 'ումումիյէչիր վէ միւհքէմլէչիրլեր իսէ, չիֆթճիլին սա'յ ու զայրէթլերի իլէ սէմէրէ ի մէ-սա'իտ տախի օ գատար թէ'մին վէ թէչվիգ օլուս-նուրլար։ Իչթէ օ զէման Թիւրքիա քէնտի սեր-վէթինին տախիլի մէնսա'լարընտան էն մոհիմմի-նի քէնտինին րեֆահ վէ սա'ատէթինէ խատիմ գըլ-մաղա մուգթէտիր օլաճագ ատը։

Պիր տար իւլ մոհ'ալիմուն ւիւզուս ու էհէմ-միյէթինէ կէլինտիքտէ, պու խուսուստա զաթէն չօգտան հազըլմըշ վէ սէօյլէնմիշ տիր։ Մոհ'ալիմ-լիք իչիւն խատսէթէն հազըրլանմամըշ օլան մոհ'ալ-լիմլերինին իգթիտարսըզլըգը հիւզիւնտէն էրմէնի մէքթէպլերինին զայէթլէ միւթէզարրիր օլտըգլարը քէյֆիյէթի զաթէն պէտիհի պիր հագիգաթ ատը։ Լաքին էրմէնի մոհ'ալիմի 'ալէլհուսուս թաչրա էրմէնի մոհ'ալիմլերինին չօգ տէֆ'ա թէրպիյէ ի աթֆալ 'իլմի իլէ պէտի'էլերինտէ թէրագգըսը իչիւն զայէթլէ արզուքէչ պուլունմըշ իսէ տէ, պու ար-զուսընա նա'իլ օլաճագ վասըթտարա մալիք պու-լունմամըշ ատը։ Պունուն իչիւն թաչրատա մէրքէզ պիր մահալտէ միւ"էսսէս պիր տար իւլ մոհ'ալիմուն՝ էմր ի թա'լիմ ու թէրպիյէյի մոհվաֆֆագիյէթլէ նէթիճէլէնտիրմէք իչիւն էն 'ագիլանտ պիր թէտ-պիր տիր։ Մոհգթազի մոհ'ալիմլերի եէթիչտիրմէք իչիւն քամ'իյէի կիլիկիատա տախի պիր տար իւլ մոհ'ալիմուն աչմագլըգ միւմքին օլտա։

Պունտա պինա'էն Միացեալըն աչմըշ օլտըգը եազ մէքթէպի պու իլի ճիհէթլէ տախի չիմտիքի մոհ-'ալիմլերի իչիւն մոհֆիտ օլաճագ ատը։ Քհամ'իյէի հէր եազըն տախի զրա'աթա եախօտա թէրպիյէ ի աթֆալ ֆէննինէ մահսուս թահսիլերտէ պուլունմագ ֆուրսաթի վէ սուհուլէթինէ նայլ օլմամըշ մոհ'ալիմլերէ տէ պու եոլտա եարտըմ էթմէքլիքի միւմքին օլտա։ Պունտան պիր գաչ սէնէ էվվէլ Մոհ'աչտա թէրպիյէ ի աթֆալա մահսուս եազ մէքթէպ

թէպէրի քիւշատը իչին թէճրիպէլեր իճրա է-
տիլմիչ իսէ տէ , անլեր ճիւզ'իյաթ գապիլինտէն
չէյլեր իսիլեր, հալպուր քի ասըլ լազըմ օլան չէյ տահա
մունթազամ վէ թէսելլիպալաչ պիր թէչէպիւս
տիր : Միւթէմէտտին մէմլէքէթլերտէ եաղ մէքթէպ-
լերի 'ալելխուսուս եէնի թա'լիմ ուսուլլարընա վէ
թէրպիյէ ի աթֆալա մախսուս 'ալէմ ի ֆէննինին
թէրագգիյաթընա վագըֆ օլմազա արզուքէչ պուս-
լունմըչ օլան մու'ալլիմլերէ զայէթլէ մուֆիտ օլ-
մուչ տըր :

Սէվինիրիզ քի Միսյոնալըն իչպու մուհիմմ,
մուֆիտ վէ 'այնի վագթտա մուճիպ ի չերէֆ թէ-
չէպպիւսիւ հագգընտա եազմագ վէ անը հէր մէ-
'արիֆփերվէր վէ միւթէրագգը էրմէնինին նազարը
տիգգաթընա իհալէ էթմէք վէ էֆրատ ը միլլէթտէն
հէր պիրիսինի պու իչին թէմէլլի օլմասընա էլլին-
տէն կէլտիյի գատար պիլֆի'իլ մու'ավէնէթտէ պու-
լունմագըզա տա'վէթ էթմէքլիք ֆուրսաթ վէ վէ-
սիլէսինէ նա'իլ օլմուչըզ տըր : Հագիգի միլլէթփէր-
վէրլիք պիր ատէմին քէնտիսինին մէնսուպ օլտըզը
միլլէթին տինճէ, ախլագճա վէ իգթիսատճա եիւք-
սէլմէսինէ վէ նա'իլ ի րէֆահ վէ մա'մուրիյէթ օլ-
մասընա չալըշմաս տըր :

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅՏԱԹ

ՊԻՒ ԻՇՏԷ ԱԼԼԱՀԸՆ ՎԷ ԻՆՍԱՆԸՆ
ՀԻՍՍԵԼԷՐԻՆԻ, ՄԻՒԹԷԳԱՊԻԼ 'ԱԼԱԳԱՍԸ

«Գապրըն գափուսընտան թաչը պիզէ քի՛մ եու-
վարլայաճագ տըր :» Մարկ. 16. 3.
«Ցիսուս՝ Թաչը գալտըրընըզ՝ տէտի։ Ցովհ 11. 39.

ՊԱՀԱՐԱԹ կէթիրէն գարըլար Մագդաղալը
Մարիամ , Ցակոբոսըն վալիաէսի Մարիամ վէ
Սողովմէ Խէլասքեարըն մէզարընա կիտեր իքէն թէ
'աճճիւպ վէ էնտիչէ էթմէքտէ իտիլեր : Ցիսուսըն
խօշ գօղուլը պահարաթ իլէ մէսհ էթմէք իսթէ-
տիքլերի վիճուտի՝ գայատան օյուլմըշ մէզարտա
մահֆուզ , միհրլէնմիչ վէ պէքճիլերին նազարէթի
ալթընա գօնմըշ իտի : Մէզարըն գափուսընը գափա-
յան Թաչ քէնտիլերին իւչիւնիւն գուվվէթիյէ գալգա-
ճագ պիր Թաչ տէյիլ իտի : Պու էնտիչէ ի հալտէ՝
գուվվէթլի գօլլարա լիւզում հիսս էթտիլեր իսէ
տէ , նաֆիլէ . էտէճէք պիր չէյ վար իտի իսէ տէ ,
օնու տա տիւչիւնմէյօրլար իտի , օ չէյ կէրի տէօն-
մէք իտի : Մուհապպէթտէն մէճպուր օլարագ միւ-
պարէք խըզմէթլերինի իճրա էթմէք էմէլինտէ ի-
տիլեր : Պիր տէ պագտըլար քի մէզարա եէթիչ-
միլեր : Վէ նէ՞ կէօրսէլեր , իչլէ գօրգտըգլարը
միչքիլաթ զա'իլ օլմուչ իտի : «Վէ պագտըգլա-
րընտա Թաչը եուվարլանմըչ կէօրտիւլեր :» Զօղ
տէֆ'ալար պիզ տէ ֆէթհ էտէմէյէճէյիմիզ միւս-
Թագպէլ միչքիլաթլարա պագըպ տուրմազ մըշըզ :
Պիզիմ վէ արզուս էթտիյիմիզ չէյլեն արասընտա գալ-
տըրամայտաղաղըմըզ պէօյլուք Թաչ պուլունմազ մը,
Սմմա պիզ վազիֆէնին մու'այյէն եօլընտան կի-
տէր իսէք՝ ֆէթհ օլունմազ զանն էթտիյիմիզ միչ-
քիլաթըն եանընա եագլաչտըզըմըզտա ղա'իպ օլմուչ
իտիյինի կէօրէճէք իզ :

Էվվէլա , Ալլահ պիզիմ էտէմէյէճէյիմիզ չէյլերի
պիզիմ իչին էտէր : Ֆէթհ էթմէյէ մուգթէ-
տիր օլմատըզըմըզ չէյլերի քէնտի էլէ ալըր : Պէր
Թարաֆ էթմէյէ մուգթէտիր օլմատըզըմըզ միչ-
քիլաթլար պիզի տուրտուրտըգլարընտա , ինսա-
նի մու'ավէնէթին 'ածիզ գալտըզը սըրտատա , Ո Թարաֆըմըզտան միւտախալէ էտէր :
Պուհրանլը վագթլարըմըզ Անըն իչին մու'ա-
վէնէթ ֆուրսաթը տըր : Աղլայա աղլայա էօմիչ
իւմիտլերիմիզին մէզարընա կիթտիյիմիզ վագըթ՝
Ո պիզիմ խէյասըմըզ իչին չալըշմագտա տըր , վէ
ֆէթհ օլունմազ միչքիլաթ պէքլէտիյիմիզ սըրա-
տա՝ անըն զաթէն գալտըրըլմըշ իտիյինի պուլու-
րըզ , չինքի Ո գալտըրմըշ տըր : Իսրայէլլիւէր Պահ-
ը Ահմէրին սահիլինտէ Թօփլանըշ , քէնտիլերի
սաղտան չէօլ , սօլտան եիւքսէք գայալար , էօնտէն
տէնիզ վէ արգատան տիւչմէն իհաթէ էթտիյի սը-
րատա, Իլահի էմր «Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի իլէ-
րի կիթտինլէր ,» տէյիւ պույուրտու : Անլեր էմրի
իթա'աթ էտիպ օրտունըն այագլարը տէնիզէ տո-
գունտըգընտա սուլար տէր հալ իքիյէ այրըլտըլար,
վէ Բապպէն խէլասա պուլմուչլարը իչին սալիմէն
կէչէճէք եօլ աչըլտը։ Վազիֆէ, եա՛նի Ալլահըն սէ-
սի չաղըրտըգընտա՝ իլէրի կիթ , պիւթիւն մանի'է-
լէր նապէտիտ օլաճագլար : Թաչ տահա սէն օնա
եէթիչմէզտէն եուվարլանաճագ , տէնիզ այագլա-
րըն տօգունմազտան իքիյէ այրըլաճագ :

Սանիէն , պու հագիգաթըն պիր պաչգա ճիհէ-
թի տէ վար : Պուհրանլը հալլարըմըզտա Ալլահ
եարտըմըզդա եէթիչտիյի սըրատա պիզիմ էտէ-
ճէյիմիզի տախի էթմէզ : Քէնտի գուվվէթինի պի-
զիմ իչին գուլլանմազտան՝ պիզտէն տէ իչտաչլըզ
Թալէպ էտէր : Պու «Թաչը գալտըրընըզ ,» սէօ-
զիւնտէն տէ մա'լիւմ տիր : Ցիսուս Ղազարոսը մէ-
զարտան գալտըրտըզընտա՝ ճիւմլէյէ գտտիր վար-
մաղընըն պիր տօգունուչըյտա մէզարըն գափու-
սընտաքի Թաչը եուվարլայա պիլիր իտի , ամմա
եանընտա տուրանլար արասընտա օ իչի էտէպիյէճէք
գուվվէթլի ատէմլէր պուլունտըզընտան անլերէ տէ-
տի , «Թաչը գալտըրընըզ ,» եէնէ պու սէպէպտէն

Ղազարոս սաղալըպ պաղլարընտան ազատ օլմաղա չալըշըղը սըրատտա Ցիսուս եանընտա տուբանլարա «Պաղլարընը չէօղիւպ պրագընըղ կիթսին,» տէ-տի։ Ո եարտըմ էթմէք միւմքին օլըղը սըրատտա պաչգալարըն եարտըմընը տախի իսթէր իտի։ Պիզ Ֆ. Մուգատէ իլահի վէ ինսանի ֆա'ալիչէթլէրին պիրի պիրինէ գարըշմըշ չօգ իզահարաթընը կէօրիւ-յօրուղ։ Էվվէլճէ զիքր էթտիչիմիզ Պահր ը Ահմէր մէ'էլէսինատ Մովսէս 'ասասընը ուզատըպ սույա վուրմալը իտի, Երիքովրն սուրլարը տէվրիլմէզտէն չէհրին էթրաֆընը 7 կիւն տէօնմէլի իտիլեր. Ցիսուսըն կէօզիւնէ պալչըղ սիւրտիւյիւ քէօր թէք-մի չիֆա պուլմադ իչիւն կէօզլէրինի Սէլվամ հավուզընտա երյգամալը իտի։ Պիւթիւն կէճէ չա-լըշըպ պիր չէյ թուխամայան ավճըլար մուվաֆֆագ օլմագ իչիւն աղլարընը կէմինին սաղ թարաֆընա աթմալը իտիլեր։ Հէր քէս էտէպիլտիյինի էթմէլի տիր։ Պիզ միւչքիլաթ թաչընը պիր թարաֆա ալ-մալըյզ քի Ֆրիսատոսըն իչինէ եօլ աչըլսըն։ Մէ-ղարըն գափուսընա ինսանի էլլէրին գօտուղը թա-չը՝ ինսանի էլլէր գալտըրա պիւիրլէր տախի։ Թաչ գալտըրըրը իսէ Ֆրիսատոս իչլեյճէէք, վէ էօլիւ-լէրէ հայաթ վէրէն քէլամընը սէօյլեյճէէք տիր։

ՀԱՑԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ

ՍԻՐԷԹԻՆԻՆ ԳՈՒՍՈՒՐԸԸ ՊՈՒԼՈՒՆՏՂԸԸ ՆՕԳԹԱ

Թիւճճարան ը միւ'թէպէրանատ Մր. Ճոն Ուե. Սգօթըն իչինտէ իսթիխատամ օլունան պիր կէնճ պիր կիւն Նազըր Թարաֆընտան իչտէն պրագընըր։ Մէզքիւր կէնճ՝ իչտէն պրագընըղընըն սէպէպինի անլամագ իսթէյինճէ, Նազըր անա ճէվապէն, «Մր. Սգօթա կիտինիզ» տէտի։ Մէ՛մուր Թիւճճարըն հուզուրընա չըգըպ չէօյլէճէ սիւ'ալ էթտի. «Պէն տա՛իմա էյի պիր սիրէթ կէօսթէրմիչիմ, չիմտի նի՛-չին իչտէն պրագընըյօրում։» Մր. Սգօթ ճէվապէն տէտի քի, «Հէվի Թիւճճարլար պիր ուչադտան միւ-տիրէ վարանա գատար քէնտի մէ՛մուրլարընըն սի-րէթինի Թէճրիպէ էտէրլէր։ Պէն տէ սիզինքինի էթտիմ։ Սիզին սիրէթինիզ վար, ամմա քեամիլէն էյի պիր սիրէթ տէյիլ տիր։ Զա'իֆ Թարաֆընըզ պէ-նիմ վազընըմ սիզին իմիչ կիպի տիւչիւնմէնիզ տիր։ Կէօրիւնիւյօր քի պու գուսուրու Թաահհի տէ էտէմէյճէէքսինիզ։ Սիզ գասամըն չէքմէճէսինատէն պիր լիրա չալմազսընըզ, ամմա իչիմատ պուլունտը-ղընըզ պիւթիւն միւտատէթատ պէնատէն վագըթ չա-լըյօրսընըզ։ Պէն սիզէ հաքթատտա ալթը կիւն օ-նար սա՛աթ չալըշմագ իւզրէ իւճրէթ վէրիյօրում։ Նօյլէ իսէ օ օն սա՛աթլար պէնիմ տիր, ամմա սիզ պէնիմ իչիմէ գուլլանմայօրսընըզ։ Տէմէք օլույօր քի պէնատէն չալըյօրսընըզ։ Սիզ եէմէք վագթլարը-նըզտա միւտադդիդ տեյիլսինիզ, վէ պու իսկ կիւնտէ 5-15 տադիգա զայ'ընա սէպէպ օլույօր, սապահլայըն կէճիքթիրսինիզ, պու տա կիւնտէ 15-20 տադիգա զայպ էտէր, սիզ օլպիր մէ՛մուր-լար իլէ տէ կիւնտէ պիր սա՛աթ զայպ էտէճէք դա-տար գօնուչուրսընըզ։ Պիւթիւն հարաքէթինիզ էօյլէ կէօսթէրիր քի, կէօյա սիզ պէնիմ իչիւն տէ-յիլ, իլա պէն սիզին իչիւն չալըշըյօր իմիչիմ։ Եկէր սիզէ վէ տիկկըլէրինէ պու թարղտա պէնի ասյմա-ղա միւսա'ատէ էթսէմ, պիր սէնէ կէչմէզտէն միւֆլիս օլաճաղըմա չիւպհէ եօգ տըր։ Սիզի իչ-տէն պրագմադա սիզ պէնի մէճպուր էթտինիզ։»

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

ԹԱ'ԼԻՄ ՈՒ ԹԷՐՊԻՑԷՑԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ԳՈՒՎՎԷԹԼԷՐԻՆ ՊԻՐԼԷՇՏԻՐԻԼՄԷՍԻ

(Մ. Մ'ՆԱՔԱՆ)

(Մ. ՌՆ.ԵՆ ԼԸՂՐՈՄ ՎՁԼԱՅԷՆՈՒԷՒ ԴԷՊՆԵՊՂԷՐԷ ԴԱՂԸԸԸ)

8.

Միւսի մէքթէպլէրտէ տինին 'ալէմչիմուլ Թէ՛սիր ու Նուֆուզընըն լիւզում ու վիճճուզընը գապուլ էթտիքտէն սօնրա մէ'արիֆճէ միւսթաղիլ իտարէ Թահթընտա պուլունան էրմէնի ֆըրգա մէքթէպ-լէրինին տէրճալ պիրլէչտիրիլմէսինէ արթըգ նէ՞ միւչքիլաթ օլա պիլիր։ Մէքթէպին մէզհէպի ֆըրգալարա մահսուս Թէ՛սիր ու Նուֆուզլարտան մու'արրա պուլունմասընը Թէ՛մին էթտիքտէն սօնրա, միլլէթտաչ չակիրտանըն 'այի մէքթէպ պինա-սընտա Թօփլանմալարընը վէ 'այնի Թա'լիմ ու Թէր-պիյէ Թէ՛սիրաթընա մա'րուզ պուլունմալարընը արթըգ նէ՞ սէպէպլէրէ պինա՛էն մէն' էտէպիլիրիմ։

Էրմէնիլէր պիւսպիւթիւն տինի պիր միլլէթ օլա կէլմիչլէր տիր։ Տինի Թարիխիմիզ չօգճա տինի հայաթընն մահսուլը տըր։ Հէր պիր էրմէնի՝ միլ-լէթինին էն 'ալի մահսուլաթ ը րուհիյէսինէ միւչ-Թէրիք օլմալը տըր։ Տինի հայաթընըն 'ասրտատէ, գէյմէթտար մահսուլլարը միլլէթիմիզին Թէ'ա-բիւզէն մասուն միրասլարը տըրլար։ Նէտլ ի ճէ-տիտի պուննարտան իսթիֆատէէն մահրում էյլէ-մէքլիք մէ'արիֆճէ միւմքին օլան էն պէօյիւք հադգ-սըզլըգ տըր։ Թա'լիմ ու Թէրպիյէնին հէտեֆ ի մագսուտը նէտլ ի ճէտիտին հայաթընը մէնսուպ օլտըղը միլլէթին էն ա'լա հայաթը իլէ իսթիքլաթ-տա պուլունաբըմագ տըր, վէ պիզիմ միլլի մէզ-հէպիմիզ տիր քի էրմէնի գալպինին էն 'ալի իչհամ-լարընը, էրմէնի հըրճէթ ու սէն'աթլարընըն էն

նէֆխա մահսուլաբընը վէ էրմէնի թարիխինին էն մուդաատա հայաթլարընը իմթիվա էտէր։ էրմէնի հէր հանկի մէզհէպի ֆըրդայա մէնսուպ օլուբսա օլսուն, էճաաբընդն միրաս պրագմըշ օլաբդը իչպու տինի հայաթըն թապի'ի վարխի տիր, վէ պինա'էն 'ալէյհ նէբալի ճէտխի միլի քիլիսէ վէ թարիխ իլէ իխթիլաթտա պուլունաբրմայան հէր հանկի պիր մէքթէպ վէզա"իֆ ի մէ'մուրէտի խիլաֆընտա հարէքէթ էթմիշ օլուր։

Պալատէքի միլթալա'ալար պիղի աֆիտէքի էտաս ու տիւսթուրլարա իրչատ էտէրլէր։ Պիզ պու տիւսթուրլարա թէվֆիխէն մէզհէպի ֆըրդայարա մախսուս մէքթէպլէրին թէվհիտի իչինի քէմալը մուվաֆֆաղիյէթլէ պաչա չըգարա պիլիրիզ։ (1) Մէզհէպի ֆըրդայա մախսուս թէ"սիրաթ վէ տինի, թա'լիմի թէորիսաթ մէքթէպլէրտէն թարա ու թէպի'ա օլունմալը աբր։ (2) Տինի մէյլ ու ֆիքր մէքթէպին քիւրէ ի հավասընտա հաքիմ վէ նաֆըզ պիր հալա կէթիրիլմէլի տիր։ (3) Միլի, քիլիսէվի թարիխ էն 'ալի սընֆլարըն տէրալէրինտէ մուհիմմ պիր մէվզը' թուխմալը տըր։

Ախիրէն Ասրիսուքը ղիյարէթ էթմէքլիյիմ միւնասիպէթիլէ կէրէք Ալման միսիոներ Մր. Էյման իլէ վէ կէրէք Եվրատ գօլէճինին րէ"իսի Մր. Րիկզ իլէ պու խուսուստա կէօրիւշիւպ զօնուչմազ ֆուրսաթընա նա"իլ օլարմ։ Ինչպու իքի միսիոներ լէրին թէ'ալիւն ճէմ'իյէթինտէ տախի պու մէս"էլէ մէվզու'ը պահս ու միւզաքէրէ օլսուս, վէ պիր գոմիսիօն ը մախսուս ինթիխապ էտիլէրէք թէ'սիր ի էֆքէարտա պուլունաբդ։ Քէմալ ը մէսէրրէթլէ պէյան էտէրիմ քի պալատէ զիքր օլունան Ալման վէ Ամէրիգալը միսիոներլէրին իքիսի տախի մէքթէպլէրին պիրլէչտիրիլմէսի թէսավվուրընա քեամիլէն հէմֆիքեար պուլունաբլար։ Վէ պիր թէտպիր ի իթթիխա"ի օլմագ իւզրէ, Բալունքն Քղի գասապա վէ Թէմրան Ինճիլի էրմէնի մէքթէպլէրինի Մ'իացեալըն մէքթէպլէրի իլէ պիրլէչտիրմէքլիյի մուֆիտ 'ատա էթտիլէր, չու չարթլա քի օլ մէքթէպլէրէ եարարմ էտէն Ալման չիրքէթի վէրճէյի ի'անէյի Միացեալա Թէալիմ էթմէյէ բազի օլսուն, վէ եէրլիլէր տախի մէքթէպլէրին օ եօլտա պիրլէչտիրիլմէսինէ արզուքէչ պուլունաւնալար։ Շիմախյէ գասապ Ալման ի'անէ չիրքէթինէ եաղըլմըշ օլմալը աբր, վէ եէրլի Ինճիլի էրմէնիլէր տախի քէնտիլէրին մէքթէպլէրինին էմր իտարէսինի Միացեալըն հիւքմ ու նուֆուզընա Թէվհի' ու իհալէ էյլէրլէր։

Լաքին մէքթէպլէրին իչպու Թէվհիտի իչի նի"չին էն վահ' հուսուսա սա"իրէսինտէ իճրա օլունմասըն։ Նի"չին Տէրիսա'ատէթտէ մէ'արիֆէէ պիր իչտաչլըգ, Միացեալ, Ազդանուէր Ամէրիգատա միւ"էսէս Կրթասիրացլար, Ամէրիգա միսիոներլէրի, ընդհ. բարեգործական չիրքէթի արասընտա պիր իչտաչլըգ Թէ"սիս օլունմասըն, քի պունլար Թարաֆընտան Թա'նին օլունան պիր հէյէթի մէրքէզիյէ Թայրանըն մէ'արիֆ իչինի էլէ ալսըն, լիազաթլը մու'ալիմ վէ մու'ալիմէլէր հազըրլասըն, չիմախքի հայաթըն մուդթազիյաթընը տէֆ' ու Թէսվիյէ էտէն մէքթէպ փրօկրամլարընը ճէմա'աթըն ճահիլանէ Թէ'սիրաթընտան վարէսթէ օլարադ մէվզը'ի իճրայա գօյսուն, միլլէթին մուհապպէթ վէ իմթիսատընը քէնտիսինէ ճէյպ էյլէսին, եէրլիլէրին մատտի ֆէտաքեարլըղլարընը սէմէրեատար գըլսըն, վէ պու վէճհլէ մէ'արիֆէէ Թէճտիտիւտին ճէլիլ իչինէ (քի պիզիմ միլի էն տէրին ամալ ու էֆքեարընմընդն դուվվէտէն ֆի'լիլէ իխրաճընը պու իչտէն մէ"մուլ էտէպիլիրիզ։) պաչլասըն։

Իմթիհան վէ դանա'աթը քեամիլէմէ կէօրէ ղայէթ միւհիմմ հալտէ պուլունան էրմէնիլէրին Թա'լիմ ու Թէրպիյէսի իչինի մուվաֆֆաղիյէթլէ իլէրի կէօթիւրէ պիլմէք իչիւն միլլէթիմիզտէ 'ամիլ օլան իչպու էն մուհիմմ գուվվա ի Թա'լիմիյէնին պիրլէչտիրիլմէսի զարուրի տիր։ Ի'թիգատը գավիմ կէօրէ, մա'գուլ էտասլար իւզէրինտէ իչպու գուվվա ի Թա'լիմիյէ եաղըն պիր միւթադպէլտէ պիրլէչտիրիլէ պիլիրլէր, չու չարթլա քի էհտիյաճի պիր զաթ մուդթազի օլան եէրլէրէ միւրաճա'աթ էտէրէք միւզաքէրաթը իլէրի կէօթիւրսիւն։ Գանա'աթ քեամիլէմէ կէօրէ, Ամէրիգան միսիոներլէրի մէզհէպի ֆըրդայա մախսուս այբը մէքթէպլէր քիւշատ վէ մահֆազայա ոէվամ էտէճէք եէրատ էրմ. միւթէ'ավին մէ'արիֆ հէյէթիյէ իլէյէրէք, վէ միւթթէճհիտ մէքթէպլէր վասըթաըը իլէ չալըշարագ միլլէթիմիզէ մէ'արիֆճէ տահա պէօյիւք նի'մէթլէր պահչ էտէրլէր, վէ անըն ճիտտի վէ 'ումումի չիւքրան վէ միննէթտարլըղընը գազանա պիլիրլէր։ Ի'թիմնան ը 'ամիգէմէ կէօրէ մէ'արիֆճէ գուվվէթլէրին Թէվհիտի զէմանը արթըգ կէմիշ տիր, վէ իքինճի սէրէճէտ հա"իգ ի էհէմմիյէթ սէպէպլէրէ պինա'էն պու կիպի կէնիշթը պիր Թէվհիտ մանի'է օլմագլըդ նէտլ ի ճէտխին էն 'ալի մէնաֆի'ինէ գարշը իչէնէն պիր ճինայէթ օլուր։

ՍՕՆ

ՄՈՒՀԱՐԲԷՐԱԹ

ԱԼՓ ՏԱՂԼԱՐՐՆՏԱ ՊԻՐ ՍԷՅԵԱՀԱՔ

(Փրօֆ. Ե. Ե. Մաննաճեան, Պաղէ)

Սէյեահաթ հատտը զաթընտա էլլէնճէլի վէ մուֆիտ իսէ տէ, Ալփ տաղլարընտա տօլաչմագլըզ պիր զաթ տահա ֆէրահ վէ նէչ"է վէրէն պիր թէչէպպիւս տիր։ Պու ալֆ'ա իւք զիյարէթիմիզ ճէնուպտան վուգու' պուլտու։ Իթալիանըն սըճագ օվալարընտան միւրուրտան ասնրա, փէյտէրփէյ տաղլըզ սէմթլէրէ կէլտիք վէ աղ ասնրա քէնտիմիզի պուզ նէհրլերի վէ գար քիւթլէլէրիյլէ մուհաթ պուլտուգ։ Կիւզէլ, պէրրաք հավայը թէրքլէ տիւման վէ եաղմուր իւէ օղրաչմաղա պաչլատըզ։ Պիր գաչ տէրէճէ արզ ֆարգը պիր տաղ սիլսիլէսի վէ 1,000 մէթրօ գատար իրթիֆա' նէ պէօյիւք թէպտիլաթ հասըլ էտէր իմիշ։ 300 քիլօմէթրօ գատար մէսաֆէտէ պօյու 10 մէթրօտան ֆազլա օլան 50 ֆարգը քէօփրիւլէրտէն վէ եէքիճն Թուլու 46 քիլօմէթրօ օլան 80 'ատէտա Թիւնէլտէն կէչտիք։ Պունլարտան Սէն Կօթհարտ Թիւնէլի 15 քիլօմէթրօ Թուլընտա օլուպ, միւրուրը 15-16 տագիգէ ալըյօր։ Պու Թիւննէլին հաֆրը 8 սէնէ գատար վագթ ալմըշ վէ Թագրիպէն 3 միլիօն Օսմ. լիրասընա մալ օլմուշ տըր։ Տէրէլէրտէն վէ Թէփէլէրտէն, կիւզէլ կէօղլեր սահիլլէրինտէն վէ տէհչէթլի ուչրուպմար իւզէրինտէն, գայալըգ տաղլարտան վէ նէչիլ օրմանլար վէ միւնպիթ Թարլալար վէ պաղչէլէրտէն կէչմէք, վէլէհասըլ 7 սա'ատ զարֆընտա պիւրիւ կիւզել մէնզարէլէրէ Թէսատիւֆ էթմէք անճագ պէօյէ պիր սէյեահաթտա օլապիլիր։

Լաքին պու հօլլարըն կիւզէլիյի պիզե Թէճրիպէ օլտու, տահասընը կէօրմէք արզուսը ուլյանտը։ Պիր գաչ կիւն իսթիրահաթտան սօնրա, հավանըն տէվամ իւզրէ 8-10 կիւն պէրրաք գալտըղը պիր զէմանընը բասթ կէթիրտիք, (քի պու սէնէ պուբրատա նատիր իւլ վու գու' պիր հալ տըր,) վէ Պէրն չէհրի ճիվարընտա պուլունան եիւքսէք տաղլարընն զիյարէթինէ չըգտըգ։ Վէսա"էթ ի նազիլյէնին սուհուլէթի վէ ինթիզամը ասյէսինտէ 4 կիւն զարֆընտա 600 քիլօմէթրօյըզ հօլ տօլաչարագ, խայը կիւզել մահալլէրէ կիտէպիլտիք։ Իրթիֆա'լարը էրճիասա մուգաֆիլ կէլէն Վէթըրհօրն, Էյկըր, Մօնթ, Եունկֆրաու կիպի պիր Թագըմ գարըը պուզլու տաղլարա մսէթթասըլ օլան գասապալարտա պուլունտուգ։ Էյկըր Թէփէսինին 2,200 մէթրօ իրթիֆա'տա պաչլայան պուզ նէհրինի զիյարէթ էտիպ, տէհչէթլի հէնտէքլէրինէ պագտըգ, վէ ճիւզ"ի տիգգաթսըզըգ իւէ էօլիւմ Թէհլիքէսինէ կիրիֆթար օլմազըգ նէ գօլայ իտիյինի կէօրտիւք։ Սընա'ի սուբէթտէ աչըլմըշ օլան պիր պուզ մաղարասընա կիրէրէք, խարիճէն պէյազ կէօրիւնէն պուզտուն նէ կիւզել մահ բէնկիէրտէ փարլայապիլիր իտիյինէ հայրան գալտըգ։ Տիկէր պիր մահալտէ պուզ նէհրի գայալըգ պիր տէրէճէ իտիթամա էրէրէք, 600 մէթրօ Թուլտա վէ 350 մէթրօ տէրինն պիր պօղազ աչմըշ տըր։ Տէրէ օլ գատար տար տըր քի, եէր եէր տիք տիվարլարը եօգարտա պիր պիրինէ գավուշույօր։ Ճիվարտաքի Կրինոլլվալտ չէհրինին Թէզևինաթ գօմիսիօնը չէհրի ճալիպ էթմէք իչիւն գուլլանտըղը վասըթլալար սըրասընտա իչպու տէրպէնտին պօյունա գայալարա բապթ օլունմըշ տէմիր չըպուգլար իւէ պիր քէօփրիւ եափմըշ։ Պունա պէնզէր ախէր պիր տէրպէնտա տախի Սար նէհրինին Պրիւնիկ պօղազընա եագըն գըսմընտա կէօրտիւք։ Պու իքի պուչուգ քիլօմէթրօ գատար ուզուն վէ նէհրին պէօյիւքլիւյիւ սէպէպի իւէ տահա 'ազամէթլի տիր։ պունուն տախի պօյունա քէօփրիւլեր վէ Թիւննէլլեր եափըլմըշ տըր։ Պու քէօփրիւլերին իւզէրինտէ կէզէրէք կահ եօգարտան տիւչէն չէլալէլերի սէյր էթմէք, կահ տէրինտէ չաղլայան նէհրին կիւրիւլթիւսիւնիւ տինլէմէք տէհչէթլի պիր կիւզելիք Թէսմիյէ օլընմայա սէզա տըր։ Ալփլարըն եիւքսէք տէրէլերի սայքի ճիւմլեթէն գատիմտէ պուզ նէհրլերինէ մէճրա օլմուշլար, օլ սէպէպտէն զիքր օլունանլար կիպի տէրպէնտլեր վէ չէլալէլեր փէք չօգ վար տըր։ Ասիա ի սուզրանըն խայը սէմթլէրինտէ կէզմիշ օլարագ, կիւզել տաղ մէնզարէլերի չօգ կէօրմիւշ իտիք, լաքին իրթիֆա' միւթէնէվվի'էթի վէ բէնկլեր վէ մէնզարէլէլերին հիւտնի ճիհէթիյլէ Ալփլարա պէնզէր մահալլեր փէք նատիր պուլմըշտըզ։

Ալփլարըն կիւզէլիյի չօգլարը ճէլալ էտէճէյի պիլա իչթիպահ մա'լիւմ օլտըզընտան, Իսվիչէրա էհալիսի սէյեահլարը բահաթ էթմէք իչիւն հէր չարէյի տիւչինմիւշ տիր։ Շէհրատէն չէհրէ կիտէն չըմընտըճէլերէտէն մա'տա, քէօյլերի տախի 'ալագայա գօմուշլար. հաթթա տաղ թէփէլերինէ չըգմագ իչիւն պիւյի տիյի չարխլար, եախօտ չէնիքտէն իիլեր իւէ եիւքսէյէ չէքիլն չմընտըճէլը գաթարլարընա թիատիւք էտէրսին։ Պունլարըն պուլունմատըզը մահալլերտէ տէ օթօմօպիլ վէ պիսիքլէթլէրին կիւզելճճ կիտէպիլճէյի չօսէլեր վէ չօգ եայա եօլլարը վար տըր։ Հէր կիւզել մէվզը'տէ պիր ուճգաճըզ գասապա, քէօյ եախօտ հիչ տէյիլսէ պիր Թէք հօթէլ պուլունուպ, (Թիւրքճէ զարպ ը մէսէլին մուղայիրի օլարագ) պուլունտուղըն հէրտէ գօ-

նագ էթմէյէ տա՛վէթ էտիյօր։ Լաքին չուրասը խա-
թերտա օլսուն քի, հօլլար ևիւքսէլտիքճէ ֆիյ՛աթ-
լար տախի ֆըրլար վէ Յուրիխտէ 2.50 ֆրանգա
ալտըղըն թա՛ամա Եուկֆրատւատա (3,000 մէթրօ)
7.50 ֆրանգ վէրիրսին. վէ գարնըն տօյմազ, ամ-
մա կարօճնա պու խուսուստա թէչէնքքի էտէրսէն,
«ևիւքսէքէտ իչթիհան աչըլմըշ, անըն իչիւն տօյ-
մայօրսըն» տէր։ Իսվիչէրա տաղլար վէ հօթէլլէր
տիյարը տըր, զրա՛աթը վէ սէն՛աթը էհալիյի պէս-
լէմլէյ քէաֆի տէյիլ միր, չէօյլէ քի ախզ ու ի՛թա-
նըն փարլագլըղը հավանըն փարլագլըղընա մէնուէթ
տըր։ Պու եազ մէվսիմի պիւթիւն տիւնեատա օլ-
տուղընտան ղիյատէ պուրատա եաղմուրլու կիթ-
միչ միր. պու սեպէպտէն սէյեահլարըն 'ատէտի
ախէր սէննէլէրտէն էքսիք օլմուշ վէ ախզուի'թայա
զարարը տօգունմուշ տըր։ Սէնթ Մօրիս, Ինթըրլա-
քըն վէ Կրինտլվալա կիպի տաղ դաասպալարընտա
Փարիստէ վէ Լօնտրատա պուլուննանլար գատար
փարլագ հօթէլլէր վէ հէր հանկը փահթահթըն
ճատտէլէրինի թէզենէ էտէպիլէն միւճէվհէրաթ վէ
մէֆրուշաթ մաղազալարը կէօրիւրսիւն։ Պունլա-
րըն միւշթէրիլէրի հօլճուլար տըր, վէ եատիկատ
իչիւն ալընան չէյլէր տա՛իմա տէյէրինտէն 1-200 %
պէհալը տըրլար։ Կիւղել հավատա հէր նէրէյէ կի-
տէրսէն կիթ, գարընճա սիւրիւսիւ կիպի ատէմէ
թէսատիւֆ էտէրսին. տիւնեատա պու գատար ա-
տէմ վա՞ր մը իմիչ տէրսին։ Պա՛զըլարը իւէ պիրազ
թանըշըմ։ Իչթէ իւք եէրտէ Ամէրիգանըն եէնի
եէմմէ միլիոնէրլէրինտէն պիրիսի։ Նիւ Եօրգտան
Լիվըրփուլա խուսուսի սալօն տա՛իրէսի քիրալա-
մըշ. թա՛ամ օտասը, սալօնը, համամը վէ սա՛իրէ-
սիյէ եալընըզ 1,500 Օ. Լ., գարըսը, էվլատը,
խըտմէթճիլէրի վէ քեաթխվլէրի պէրապէր օլարագ,
պուրատա տախի 'այնի սալթանաթ տէվամ էտէր։
Չօթէլ կարսօնլարը էթրաֆլարընտա փէրվանէ կի-
պի տէօնմէքտէ, պիզիմ կիպի զէվալլըլարըն ևիւ-
զիւնէ պագան եօգ։ Ամմա էյի քի պագմայօրլար,
պիզիմ մէթալիքլէր անլէրին տօլար չէքլէրիյէ եա-
րըշամազ, այաղըմըզը եօրղանըմըզա կէօրէ ու-
զաթմայա ալըշմըշ օլարագ, էօթէտէ ուճուզ պիր
հօթէլէ կիտէրիզ։ Պէրիտէքի 180-190 սանթիմէթր
պօյտաքի էֆէնտի չաթալ սագալը, իրի սանթրաճ-
լը էլպիսէսի վէ իճճէ ուզուն հանըմլարը իւէ չիւպ-
հէսիզ պիր Ինկիլիզ միր։ Պէնք ավ Ինկլիզնա չէք-
լէրի ճէպինի դաագարթմըշ իսէ տէ, եալընըզ հօ-
թէլտէ իբէն թա՛ամ ալըր, պաչգա զէմանլար Ին-
կիլիթէրրատան պէրապէր կէթիրմիշ օլտըղը պիւս-
քիթլէր վէ սարտէլա թէննէքէլէրինէ միւրաճա՛աթ
էտէր. էկէր խաֆիյէ օլարագ թա՛գիպ էթմէյէ մէճ-
պուր իսէն, օրման քէօչէլէրինտէ թայֆա զաղէթա-
սը փարչալարընըն վէ «Րիտինկ» թէննէքէլէրինին ի-
զինի թուէթ վէ էնճամ եէրինի պուլուրսուն։ Շու
էօթէտէ պիր կէնճ իւէ նազէնին պիր գատըն օ-
թուրմուշ, տիւնեատա անճագ պիրպիրլէրինի կէօ-
րիւյօրլար. եէնի էվլի օլտուգլարընա խապաթ, չա-
հիա խոթէմէզ։ Պիզիմ իւէ 3-4 կիւն տօլաչըրսան
թէ՛ահճիւպ էտէրսին քի, 'ահէպա պիւթիւն տիւն-
հանըն եէնի էվլիլէրի տիւյիւն եօլճուլըղը իչիւն
պուրայա՞ մը կէլմիչլէր։ Պունլարընն մուգատատէմէ-
սի տախի վար տըր։ Պիր չօգ վալիտէլէր, վէ պա՛-
զէն փէտէրլէրտէ 'էօմրիւն պահարընը կէչիրմէք
թէհլիքէսինտէ պուլունան դըզլարը իւէ կէլմիչլէր,
տէօրթ թարաֆա օլթա ահմագատա տըրլար. գալ-
պին էյի ղըրնլը տէյիլ իսէ՝ սագընն քի տիւչմէչէսին
Պէրիտէքի կէօզիւքլիւ, էլի չէքիճլի էֆէնտի 'իլմի
քէչֆիյահա չըգմըշ։ Եանընտա օթուրան տար էլ-
պիսէլի, գօնտուրասընըն ալթընտա պիր քիւ
պուզ մըխը, էլինտէ ուզուն պիր ատչնէք վէ սըր-
թընտա պիր ճամատան թաչըյան, եանագլարը
կիւնէչտէն գըզարմըշ քիմսէ տէ սըլ տաղ մէրագ-
լըլարընտան տըր։ Պունլար իչիւն տիւզ եօլլար,
ահ վէ արապա մէնֆուր չէյլէր օլուպ, 'էօմրիւն
լեզզէթինի անճագ տաղ քէչիլէրիյէ եարըշա սիվ-
րի գայալար իւզէրինտէն թըրմալանմագտա վէ
պուզ նէհրլէրինին խանտէքլէրի իւզէրինտէն աթ-
լամագտա հիսս էտէրլէր։ Պունլար 'ուժմումէն
թէճրիպէքտաո գլաղուզլարընը հիտայէթիյէ կէզ-
տիքլէրինտէն, գազա նատիրէն վագը' օլուր իսէ
տէ, գլաղուզսըղ կիտէնլէր տախի պուլունուր, վէ
հէր հաֆթա ֆիբան մահալտէ պիր ատէմ տիւչ-
միւշ վէ էօլմիւշ կիպի խապէրլէր օգուրսուն։

Պու գատարը քեաֆի՞ մի միր։ Իմտի հօթէլտէն
թէլէկրաֆ եախօտ թէլէֆօն իւէ էվլ խապէր վէ-
րիրիզ վէ 4 կիւն զարֆընտա սէյր էթմէյիմիզ մա-
հալլէրին խօչ խաթըրէլէրիյէ ադչամ սօֆրասընտա
սեվկիւլիւլէրիմիզի էյլէնտիրիպ, համա էտէրիզ քի
պաչըմըզը վէ գըչըմըզը թամմ օլարագ էվէ կէթի-
րէպլիտիք։

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ Կ. Խ. ՇԻՐՔԷԹԻՆԻՆ ԻՇԻ· ԱՆԼԷՐՏԷՆ ՆԷ՞ ԷՕՑՐԷՆԷՊԻԼԻՐԻՉ

(Ց. Վ. Մոլտոփեան. Լաընտա)

4.

Ամէրիգա Կ. Խ. Շիրքէթլէրինտէ տիգգաթա վէ իմթիասալա չայան չէյլէրի չու պիր գաչ պաչ նօգ-
թալար ալթընտա պէյան էտէպիլիրիզ։

Էվվելա. Հէր իչլէրինի պէօյիւք գալըպ իւզէ-
րինէ պիչէն Ամէրիգալըլար Կ. Խ. շիրքէթի իչինի

տէ պէօյիւք վէ կէնիչ թուրքույօրլար։ Պունտա պէլքի 'աճա'իպ պիր չէյ կէօրիւնմէզ. սէրվէթ պէօյիւք, գուվվէթ մէնպա'լարը պէօյիւք, պինա-լար, ճաւտէլէր, խթաասիոնլար, փօսթախանէլէր պէօյիւք, Կ. Ի. չիրքէթի նի՞չիւն պէօյիւք օլմա-սըն։ Պիր գաչ, հաթթա եարըմ միլեոն նուֆուսը է-հալիսի օլան պիր չէհրամէ Կ. Ի. Շ. իչի պէօյիւք օլմագտան ֆարգը օլապիլի՞ր մի։ Պունտա հագի-գաթ վար, լաքին պէլքի ասըլ սիւ՞ալ «Նի՞չիւն Ա-մէրիգատա հէր չէյ պէօյիւք վէ կէնիչ տա՞իրէտէ եափըլըր» օլմալը։ Էհալիսինին չօգլուզընտա՞ն մը։ Զինին էհալիսի տահա չօգ տըր։ Պահա կէլիր քի պու հէր չէյի պէօյիւք թուրքուրմադ եանքինին գահիմ սըֆէթի մախսուսէսի տիր քի սըրֆ իհ-թիյաճընըն պէօյիւքլիւիւ իլէ թէֆսիր օլունմազ։ եանքինին արզու վէ իհթիյաճլարը պէօյիւք տիր, ազա գանա'աթ էթմէզ։ Իհթիյաճը թէսվիյէ փէղիր օլուր իսէ, եէնի իհթիյաճ խալգ էտէր։ Ծնունդ աղաճընը պիլէ պաչգա մէմլէքէթլէրտէ օլտուղըն-տան պէօյիւք քէսէրլէր։ Լօֆօմօթիֆ վէ վակօնլար-տա մանէնտինի պաչգա տիյարլարտա նաֆիլէյէ-արարսըն։ «եէթէր» եանքինին լուղէթ քիթա-պընտան սիլինմիչ տիր։

Սանիյէն. Ամէրիգա Կ. Ի. չիրքէթլերի տինի աղատ քիւրէյի հավասըյէ տիգգաթա չայան տըր, վէ սայի պու խուսուս պէլքի անըն մուվաֆֆա-զիյէթինին էասի սէպէպլէրինտէն պիրի տիր։ Օ-րտտա պուլունտուղըմ միւտաէթտէ հիչ պիր քիմսէ հանկի յարանուանութիւնա 'ա՞իտ օլտըղըմը սիւ՞ալ էթմէտի, վէ պէնտէ պէնիմ իլէ 'այնի քիլիսէյէ տէվամ էտէնլէրտէն մա'տա հիչ պիրինին յարան-ուանութիւնընը պու կիւնէ գատար պիլմէմ, պիլ-մէք իչիւն տէ մէրագ հիսս էթմէտիմ։ Ա'զալըդ գարթլարընտա պու սիւ՞ալ ևօգ տըր։ Հէյէ չախսի տինդէ ի'թիդատլարըն հիչ սիւ՞ալ օլունմազ։ Տէ-լալէթէ ինանը՞ր մըսըն, տէյի՞լ մի, իհթիլյահ-ը րուհանի լէհինտէ՞ միսին, տէյի՞լ մի, թէճէտտիւտ ի գալպէ նա՞իլ օլտըղըն կիւնիւ տէրխաթըր էտի՞ր մի սին, տէյի՞լ մի. տու'անըն Ալլահըն ֆիքրի իւղերի-նէ թէ՞սիրի օլտըղընա ինանը՞ր մը սըն, տէյի՞լ մի։ Ծոշանը հուտան պալըդը թարիխի՞ վագը՞ա մը, հօգա իսթի'արէ տէյի՞ւ մը տիւչիւնիւրսիւն։ Պու սիւ՞ալլար հիչ պիր քիմսէնին ֆիքրինէ վարիտ օլ-մազ։ Օրտտա ատէմ ատէմէ պիրտահէր հալինտէ է-լինի վէրիր վէ էֆքեարճա թապան թապանա զըտա ատէմլէր 'այնի մահանըն էթրաֆընտա օթուրուպ ֆ. Մուդ. տէրսի եափարլար։ Օրտտա «Ուղղափառ» տիւչիւնմէյէնլէր (!) ավլամագ վէ սինօտլար հու-զուրընա ճէլպ էթմէք իչիւն մուխասպիրլէր տէ կէօրմէզսին. օլ ֆէրիսիլիք հալա նիմ մէտէնի տէ-յէլի՞մ մի, նիմ Խրիսթիյան, տիյարլարտա ճարի տիր, վէ տիյարըմըզըն գօլէճ չիրքէթլէրի վէ սա՞իր րուհանի միւ'էսսէսէլէրի պունտան 'իպրէթ ալտա-լար եէրի վար։ Պիլտիյմէ կէօրէ, ֆա'իլ ա'զա-լըդ, հանի' րէյ իլէ չիրքէթին տախիլ ումուրընա իչթիրաք էթմէք իմթիյազը՝ Ինճիլի քիւիսէլէրէ միւնհասըր իսէ տէ, պունտան մա'տա տիկէր ճիւմ-լէ իմթիյազլարընա Գաթօլիք, Օրթօտօգս վէ Լու-սաւորչական մուսավաթ իւզրէ մալիք տիր, Պու խուսուսա գաթ'իյէն էմին տէյիլ իմ, լաքին ալտը-ղըմ թէսավվուր պու օլմուշ տըր. հանըզ իսէ միւ'էլլիֆ էֆ.նին լուքֆէն թասհիհինի թէմէննի էտէրիմ։

Սալիսէն. Ամէրիգա Կ. Ի. չիրքէթլերի ինսանը հէր թարաֆըյէ ալըպ, անըն միւթէնասիպ վէ միւթէվազը թէրագգըսընը հէտէֆի ամալ էթմէլէ-րիյէ չայան ը տիգգաթ տըրլար։ Պէլքի պու ճի-հէթի տիյարըմըզըն էմսալի միւ'էսսէսէլէրինտէն անը թէֆրիդ էտէն էն պէլլի խուսուս տըր։ Շու նօգթայը էյի անլամըշտըրլար կէօրիւնիւյօր քի ինսան պիր թարաֆլը պիր վարլըգ օլմայըպ, միւ-թէնէվվի' իհթիյաճաթլէ մախլուգ վէ միւթէնէվվի' գապիլիյէթլէրլէ մուէթթասըֆ պիր վարլըգ տըր։ Անըն րուհանի թէքեամիւլիւնէ սա'յ էտէրքէն, ա-նը 'ապէն վէ մատտէթէն վէ ճէսէտճէ ֆագիր պրագմագ, անըն միւհթաճ վէ մուգթէտիր օլտըղը էն ա'լա թէքեամիւլ վէ նէմասընը թէ՞մին էտմէ-յէճէյինէ գանա'աթ կէթիրմիչ տիրլէր։ Պու սէ-պէպտէն անըն րուհընը ա'լալանտըրան վասըթա-լարը թէտարիք էտէրքէն, անըն սա՞իր գապիլիյէթ-լէրինի իհմալ էթմէյօրլար։ Անըն ֆիզիքի թէքեա-միւլիւ իչիւն րուհանի թէքեամիւլիւնտէն էքսիք տիւչիւնմէյօրլար. 2-8 պին տօլար մա'աչը տինի պիր տիրէքթօր պուլունտուրըրքէն, պէլքի 'այնի վէ տահա եիւքսէք մա'աչ իլէ պիր տէ ճիհանի տի-րէքթօր պուլունտուրըյօրլար։ Միւքէմմէլ ճիհնաս-թիք տա՞իրէլէրի պինանըն էն մուհիմմ թէճհիզա-թընը թէչքիլ էտէրլէր։ Կէնճլէր օրտտա նիզամի ֆիզիքի թա'լիմ գապուլ էտէրլէր։ Եիւզմէք, պի-սիքլէթ գուլլանմագ վէ սա՞իրէ թա'լիմ օլունուր։ Պունտան մա'տա ա'զանըն հէր կիւն նիզամի սա-'աթլարտա իսթիֆատէ էտէճէյի ալաթ ու էտէվաթ վար։ Պու ճիհէթտէ գօլէճլէրտէ տախիլ չու սօն 15 սէնէ զարֆընտա 'ազիմ պիր իհթիպահ վուգուա' պուլմուշ տըր։ Պու նէվ' ֆիզիքի թա'լիմ վասը-թասըյլէ ինսան տէյիլ վիւճուտինի սաղլամ վէ գուվվէթլի գըլըյօր, իլա պունլար զապթ ը նէֆս, 'ատալէթ հիսսի, իսթիգամէթ, մուհաքէմէ կիպի

ախլադի դուվվէթլէրի տէ թէրվիճ էթմէքտէ օլույօր, վէ պունլար վասըթասըյլէ կէնճլէր Ք. Մուգ. սընֆընտա ալամասըզը պա՛զը էօյլէ ա՛լա տէրսլէր գապուլ էտիյօր քի, 'էօմրլէրինին նիհայէթինէտէք անլէրէ Մէհտոր օլաճագլար։ Արատա պիր միթխասսիս տօգթօրլար հրֆզ իւս սրհհէ գա՛իտէլէրի խուսուսընտա ճալիպ վէ զայէթլէ միւֆիտ նութգլար իրատ էտէրլէր։ Հաթթա կէնճլէրէ քէնտիքէնտիլէրինի էօյրէթմէք, սեռային արզուսըն մագսատինի, վէ անըն սու՛ի խթի՛մալինէնին վախիմ նէթիճէլէրինի թէֆհիմ էթմէք իւղրէ աչըզ նիհէ տէ էտէպլի լիսան իլէ նասիհաթլար վէրիլիր։ Ինսան պու նութգլարը տինլէտիքտէն սօնրա հանլըզ պիր էտէպ սա՛իգէսի իլէ պու մուհիմմ մէս'էլէլէր հագդընտա էվլատընը միւնասիպ մէվսիմինտէ թէնվիր էթմէյէն վալիտէյնին խթթասընը տատա աչըզ պիր սուրէթտէ կէօրիւյօր։

'ԱՃՆԹԱՊ ԳԸԶԼԱՐ ՄԷՏՐԷՍԷՍԻՆԻՆ 30 ՍԷՆԷԼԻՓ ԹԱՐԻԽԻ

(Օր. Ֆըջըա Ա. Գէզճէան 'Ա.ՆԹապ)

1.

Պէնտէլէրինէ, հագգընտա եազմագ իչիւն իհալէ օլունան մէգալէ, 'Ա.ՆԹապ գըզլար մէտրէսէսինին 30 սէնէլիփ թարիխի տիր։ Իչպու մատտէ հագգընտա մունթազամ վէ միւքէմմէլ պիր մէգալէ թէտարիքի իգթիտար վէ մա'լիւմաթըմըն մաֆէվգինտէ օլտուղընտան, պու պապտէ կէրէք մէքթէպ հէյ՛էթի մու'ալլիմուընընտան վէ կէրէք անա ղէման վէ միհնասէպէթճէ 'ալագատար օլան չախալարտան ախղ էյլէմիչ օլաբղըմ մա'լիւմաթ իչիւն միւսա'ատէնիգի թէմմէնին, վէ պիր թագըմ միւհմել վէ միւթէնագրզ խուսուսաթ իչիւն տախի սահի'ունըն 'աֆվընը թալեպ էյլէրիմ։ Մէքթէպիմիզին թէ"սիսինտէն պու կիւնէտէք օլան վագը'ա վէ հալլէրի, սուրիճէ օլտուն միւթալա'այա ֆուրսաթըմ օլտուղը իչիւն քէնտիմի պախթիյար 'ատտ էտէրիմ։

'Ա.ՆԹապ դըզլար մէտրէսէսի Թիւրքիատա գատընլար իչիւն թէ"էսիւս էտէն իլէ մի"էսսէսէ օլուպ, անըն իլէ թէմել թաշընը գօյան Միսս Միրա Ա. Փրագթըր օլմուշ տըր։ 'Ա.ՆԹի վագըթտա պու թէչէպ «իւսէ սուհուլէթ վէրէնլէր իչիւն տէ Մր. Շնայտըրըն զէվճէսի Միսիս Շնայտըրըն 'ազիմ հիսսէսի օլտուղը ունուտալմամալը տըր։ Զիրա անլայընտըղընա կէօրէ Միսս Փրագթըրըն իլէ սէքիզ չակիրտլէրի Միսիս Շնայտըրըն պիր սէնէլիէ եէնի մէքթէպլինին 20—25 չակիրտլէրինին պագըյէսի իտի։

Միսս Փրագթըրըն նիգահի իչէ պաչլամասը, եա'նի 'Ա.ՆԹապ գըզլար մէտրէսէսինին Թարիխի թէ"սիսի, 1860 Ցուլիս 30 օլմուշ տըր։ Միւսաֆէյրանըն 18 սէնէլիէ րիյասէթ էյհատրնըն գըսմը ա՛զամըը, էզհէր ճինէթ թէտարիքեաթի վէ թանզիմաթ միւտտէթի օլմուշ տըր տէյէպիիր իզ։

Իլէ մէքթէպ պինաը Դայաճըգտա Վարգինի պաճընըն պէօյիւքլիւյիւ 12 միւր. այագ վէ ճէնուպա նագըր իլէ փէնճէրէլի չօգլարա մա'րուֆ չօլ քիւչիւճ օտասը օլուպ անըն եէքիւն թէճմիւլաթը պիր հասըր, պիր գաչ սէաթը, էչիքլիին պօյունճա տիվարտա ասըլը պիր սիյահ թախթա վէ խօճա իչինն պիր մասա իլէ պիր սանտալիա իտի։

Մէքթէպին իլէ սէնէսինտէ կէրէք Միսս Փրագթըրըն վէ կէրէք չակիրտանընըն պէլլի կիւճիւքլէրինտէն պիրի էրմէնի հուրուֆաթը իլէ տէրս քիթապլարընըն օլմասը իտի։ Մէքթէպին պիտայէթինտէն ալթը սէնէ սօնրա խօճալարտան պիրի չիքսայէթ էտիյօր իտի քի քէնտինին չիմսիյէ գատար անճագ Ալուչուգ տէրս քիթապը օլմուշ տըր։ Պիր Քրիթապ ը Մուգատտէս իլէ պիր խարթասըզ ճօղրաֆիա քիթապը։ Պունտան մա'տա իքինճի վէ իւչինճիւ սէնէնին տէրս քիթապլարընա տիգգաթ ճէլպ օլունմամագ միւմքին տէյիլ, չինքի անլէրտէն նիչէլէրի պու կիւնիւն փրօղրամընտա օլմատըգտան մա'տա, եազըն միւսթագպէլինքինտ տախի օլաճաղը չիւպհէ թահրընտա տըր։ Անլէր աթիտէքիւլէր տիր։ — 'Իլմ ի թէչրիհ, 'իլմ ի հէյ՛էթ, Թարիխ, Theology, 'իլմ ի ախլագ, վէ մոռ"ախխէրէն ֆէլսէֆէ վէ 'իլմ ի քուհ ը ինսան տախի 'իլավէ օլունմըշ տըր։ Պու տէրսլէրտէն մագսատ 'Ուլումը Թապի'իյէ մէպատիսի իլէ պիրլիքտէ լիսան Թա'լիմի տախի օլաճաղը այիքտար տըր։ Մէքթէպին խօճալարը սայըտա վէ իգթիսարտա մահտուտ օլտըգլարընտան իչին վէ մէս"ուլիյէթին գըսմը ա՛զամընը պիլ մէճպուրիյէ Միսս Փրագթըր տէր'էօհտէ էյլէմիչ իտի։ Ֆ. Մուգատտէս, խարիթա չըզմագ, վէ չիֆահի ճօղրաֆիա տէրսլէրի քէնտինին իտի։ Պատ. Ցարութիւն Պօյնուեօղունեան էրմէնիճէ մու'ալլիմի օլուպ վէրտիյի տէրսլէր եէնի 'ահտըն տիւզ օգուտմասը իլէ սատէ պիր քերականութիւն, վէ ֆա'իդէ դատար (էրմէնիճէ լիսանտա) 'իլմ ի րադամ օլմուշ տըր։ Պիր սէնէ սօնրա Ներսէս Վարժապետ Պէզճեան մու'ալիմն պիր մու'ալլիմ հալինտէ իսթիխտամ էտիլիպ, իւչ սէնէ գատար սատտագաթ իլէ չալըշտրգտան սօնրա ղաֆիլ իւմիտսիզ պիր խասթալըղա ԹուԹուլմասը իւղերինէ մէքթէպի պրագմաղա մէճպուր օլտու։ Ներսէս Վարժապետ Գազանճեան

վէ Աստանալը Պատ. կարապետին տախի պիրէր միւտաէթ իշէխիքլէրի զիքը էտիլիյօր։ Քէզա մէքթէպին իւք չակիրտէրինտէն պա'զըլարը 'իւմի հէյ'էթ տէրսինի Փրօֆ. Ա. Գէզճեանտան ալտըգլարընը տէր խաթըր էտիյօր իսկէր տէ, մու'ալիմ էֆէնտի անը էյիճէ խաթըրլայամայօր։

Հազըր պինա մագսէտէ զայրի քեաֆի օլուպ հէր սէնէ չակիրտանըն 'ատէտինէ 8—9 կիպի ու-ֆագ պիր նիսպէթտէ 'իլավէ օլունաըզընտան վէ իմ-թիմալէն վագթ ու հալա միւնասիպ պինալարըն զըւէթինտէն, պու գըսա միւտաէթ զարֆընտա մէքթէպին 4—5 տէֆ'ա ֆարգը մահալլէրէ թէպ-տիլ ի մէքտանը օլմուչ տըր։ Անկէրտէն իւքի գա-յաճդ քիլիսէսինին իթթիհալինտէ Ե'ատ աղա-նըն էվի օլուպ, 1862տէ իւք միւնթէհիյ սընֆ չէհատէթնամէլէրինի պուրատա ախզ էյլէմիչլէր տիր։ Իքինճիսի Քիւչիան տամընտա թիւֆէնկճի պաչընըն խանէսի, իւչիւնճիսի Ահմէտ աղանըն էվի (պէրպէր Թորոսըն չիմաիքի էվինին նէրինտէ) վէ տէօրտիւնճիսիս օլարագ Քիւչիւք փաշա հա-մամընըն իթթիհալընտա չէրպէթճինին էվինին զարպ ճիհէթինտէ օլան Մահմուտ աղանըն էվի իթթիհար էտիլտի։ Պու պինա հէնի վէ իւքի գաթ-տան 'իպտիտէթ օլուպ Միսիս Նօթրընըզըն տէտիյինէ կէօրէ կէչմիչլէրէ նազարէն պիր ազ նէֆէս ալա-ճագ, վէ ազ չօդ մէքթէպէ նազընչըր պիր պինա իտի։

Շիմտիյէ գատար տրչարըտան կէլէն չակիրտ-լէրին 'ատէտի մահտուտ օլտուզընտան անլէր վար-պինի պաճընըն խանէսինտէ գայրըլըրլար իտի։ Լաքին չիմտի զարիպ չակիրտլէրին 'ատէտինին արթմասընա պէրապէր մահալ վէ մայիյէճէ կիւճ-լիւքլէրին պիր տէրէճէ թէսվիյէսի լէյլի տա'իրէնին տախի 'իլավէսինի միւմքիւն գըլտը։

ՊԱ'ՉԸ ԹԷՍՀԻԼԱԹ ՎԷ ՄԷՔԹԱԹԻՊ
(Կ. Ճ. Ճաղըճեան)

Պու սէնէ Թիւրքճէ Ա-էֆոքէրէին ալթընճը նօ-մէրօսընտա տարիւլ ֆիւնունը չահանէ վէ չու'ու-պաթը, վէ օթուղ պէչինճիսինտէ գօլէճ մէ"զուն-լարընա պիր իթթիհար սէրլէվհասը թահթընտա պա'-ղը մա'լիւմաթ ը մուգթազիյէ ի'թա էթմիչ իտիմ։ Պու պէնտէ տախի ագտէմճէ վա'տ էյլէսիյիմ կի-պի, եէտի սէնէլիք ի'տաատ գօլէճ չէհատէթնամէ-լէրի օլմայան էֆէնտիլէրէ վէրիլմէքտէ օլան թէս-հիլաթ իւչ' մէքտէպի ի 'ալիյէտէն պա'զըլարը հագ-գընտա պիր նէսպէզէ օլսուն մա'լիւմաթ վէրմէք իս-թէյիմ։

Էվվէլա «Թէսհիլաթը» ալալըմ, 1. «Իհթիյաճ սընֆը։» Մա'լիւմ օլտըղը իւզրէ մէքտէպի ի 'ա-լիյէտէ, եաՙնի տարիւլ ֆիւնունըն ալթը չու'ուպա-Թըյա Հուդուգ, Միւլքիյէ, Տինիյէ, Էտէպիյաթ, Թապի'իյէ, Րիյազիյէ ի 'ամիյէ, Թըպպ ֆաքիւլթէ-սի, էճզաճը, տիշճի, միւհէնտիս, զըրա'աթ, հար-պիյէ, պահրիյէ, Թիճարէթ վէ սա"իրէ մէքթէպ-լէրինէ տախիլ օլապիլմէք իչիւն հէր հալտէ եէտի սէնէլիք ի'տաատի չէհատէթնամէսինէ ժայիք օլմագ-ըզդ չարթ տըր. եախօտ օճնա մու'ատիլ վէ մ'ա-րիֆ միւտիրիւնտէն վիլայէթտէ իսէ ի'տաատի տէ-րէճէսինտէ մուսաատատ մէքտէպի խուսուսիյէ տիփլոմալարը պուլունմալը տըր։ Խիլաֆ ը հալ-տա պիլիմմինտան իսպաթ ը էհիյէճ էթմէք մաթ-լուպ տըր։ Հալ չու քի պու ճօն խուսուս լայը-զըյա Թիւրքճէ Թագրիր կէօրմէմիչ օլան, մէքտէ-Թիպ խուսուսիյէ Թալէպլէրի իչիւն փէք միւչքի տիր։

Պու միւչքիլաթ հիսապա ալընարագ, եէտլէ-րինտէ եէտի սէնէլիք ի'տաատի եախօտ մու'ատիլի պուլունտան գօլէճ տիփլոմալարը օլմայան էֆէնտի-լէրէ սաատճէ պիր սուհուլէթի վէրէ պիլմէք էմէ-լիյէ, պու տէֆ'ա տարիւլ ֆիւնունը չահանէտէ էտէպիյաթ չու'պէսինտէ 'իլավէթճէն պիր իհթիյաթ սընֆը Թէչքիլ էտիլմիչ տիր։ Պունըն միւտաէթի անճագ պիր օչէք օլուպ՝ սէնէ խիթաբընտա մէ"-զուն էֆէնտիլէրէ մաթլուպ չէհատէթնամէլէր Թէվ-զի' էտիլճէք, վէ պու սուրէթլէ անլէր մէքտէ-Թիպ ի 'ալիյէտէն հէր հանկի պիրինէ պիսսուհուլէ զայա վէ զաալուլ օլունապիլճէքլէր տիր։

Պու իհթիյաճ սընֆընտա իմթիհանսըզ տախիլ օլապիլմէք իչիւն, մէքտէպի ի բիւչիյէ եախօտ բիւչիյաէ տէրէճէսինտէ օլտըղը մէ'արիֆտէն մու-սաատատ, մէքտէպի խուսուսիյէ չէհատէթնա-մէլէրինէ մալիք օլմագ քէֆիյէթ էտէր։

Շայէտ պիր քիմսէ պու չէրա"իթի հա"իզ տէյիլ իսէ, բիւչիյաէ տէրէճէսինտէ Թահսիլ կէօրմիւչ օլ-տըղընը պիլ իմթիհան իսպաթ էթմէք կէրէք տիր. տիկէր էվրադ ը իսթիհզարիյէ տարիւլֆիւնունըն-քիյլէ 'այնի տիր։ Եա'նի Թէզքէրէ ի 'Օսմանիյէ աչը չէհատէթնամէսի վէ զայրիհա։

2. Ի'պտէ հալընտա մահապտէ նիմ ի'պտիլէր. Գօ-լէճլէր եէտի սէնէլիք ի'տաատի տէրէճէսինտէ գայտ ու Թաստիգ էտիլմիչ տիր. լաքին հէր նասըլ իսէ անլէրին իւչ տէօրթ սէնէ մահտունընտա պուլու-նան սա'զը նիմ ի'տաատիլէր տախի մէսէլա Վան, Սըվազ վէ Պաղչէճիք«մէքթէպի 'ալիլէրի» ի'տաատի տէրէճէսինտէ մուգայյէտ տիր։ Իմտի օ մէքթէպ-լէրին միւնթէհիլէրի մէքտէպի ի 'ալիյէտէ տախիլ օլմագ խուսուսընտա գօլէճ մէ"զունլարընըն մա-լիք օլտըգլարը 'այնի իմթիյազաթա մալիք տիր-լէր։ Միւմքին մէրթէպէ գըսա պիր միւտաէթ զար-

ֆընաա պիր մէալէք սահիպի օլմագ իսթէյէնլէրէ պալատա մէզքիւր մէքեաթիպ վէ էմալի պէօյիւք թէահիլաթ 'արզ էթմէքտէ տիր ։

3. Իհընչիլ Թօֆիղէնտի. Պա'զը էֆէնտիլէր վար քի, ի'տաատի վէ Ամէրիգան գօլէճլէրինտէ թահսիլ կէօրմիւշլէր, ամմա չէհատէթնամէ ալմամըշլար եախօտ թահսիլի ի'տաատիյի սուրէթի ի խուսուսիյէտէ կէօրմիւշ տիրլէր ։

Պու կիպիլէրէ ֆէգէլ'ատէ պիր սուհուլէթի օլմագ իւզրէ, պու քէրէ տարիւլ ֆիւնունտա «պադալօրէա» իսթիհսանը քիւչատ էտիլմիշ տիր ։ Թալիպ օլան էֆէնտիլէր Թէզքէրէ ի 'Օսմանիյէլէրիյլէ «վիգթօրիա» չէքլինտէ իքի 'ատէտ մուգավասըղ ֆօթօղրաֆիլէրինի համիլ օլարգլարը հալտէ տարիւլ ֆիւնուն պաչ քիթապէթինէ միւրաճա'աթ էթմէլի տիրլէր ։

Թալիպին էվվէլ էմիրտէ թահրիրի օլարագ, Թիւրքճէ, Ֆրանսըզճա, վէ 'ուլում ը րիյազիյէտէն հիսապ, ճէպր, հէնտիսէ, միւսէլլէսաթ, իսթիհսան վէրմէլի տիրլէր ։

Պու սուբէթէլ թահսիլ ի ի'տաատիյի կէօրմիւքլէրի անլաչըլտըղը Թագտիրտէ' ի'տաատինին ճիւմլէ տէրսլէրինտէն իսթիհսան վէրէճէքլէր տիր ։ Սօնրաքի իսթիհսանլարտան մուվաֆֆագիյէթլէ կէչէ պիլէնլէրէ ի'տաատի չէհատէթնամէսի վէրիլէճէք, պու սուբէթլէ անլէր պիր ի'տաատի մէ"զունընըն մալիք օլտըղը իսթիյազաթըն ճիւմլէսինէ մալիք օլաճագլար տըր ։ Թէահիլաթ հալընտա պու իւչ նօգթայը զիքր էթմիշ օլարագ մէգալէմիզին իքինճի գըսմը"ը Թէչքիլ էտէճէք օլան պա'զը մէքեաթիպ ի 'ալիյէ գըսմընա կէլիրիզ ։

Ա. Իհընչիլ ղափլըն Զէ+ընէզ. Հէր 'Օսմանլը 'ասքէր տիր, ամմա եէտի սէնէլիք ի'տաատինին էն եիւքսէք իքի սընֆլարըյա մէքեաթիպ ի 'ալիյէ Թալիպլէրի միւտաէթ Թահսիլիյէլէրինտէ խըտմէթ ի մուգաատէսէ ի'ասքէրիյէտէն մա'զուր տըրլար, հալ չու փի մէ"զունլար պիր սէնէ խըտմէթ ի 'ասքէրիյէտէ պուլունաճագլար ։

Պու սէպէպտէն Իսթիյաթ զապիթան մէքթէպի նամընտա եէնի պիր մէքթէպ քիւչատ էտիլմիշ տիր. պու մէքթէպին միւտաէթի պիր սէնէ օլուպ մէ"զունլար Իսթիյաթ զապիթի օլաճագ տըր ։

Իսթիյաթ զապիթան մէքթէպինէ գապուլ օլունա պիլմէք իչիւն մէքեաթիպ ի 'ալիյէտէն մէ"զուն օլմագ իճապ էտէր ։ Լաքին անճագ պու սէնէյէ մախսուս օլմագ իւզրէ, եէտի սէնէլիք ի'տաատի մէ"զունլարը եախօտ գօլէճ մէ"զունլարը տախի գապուլ օլունմագտա տըր, պու սօնրաքիլէր տախի պիր սէնէտէն մէ"զուն օլաճագլար ։ Հալ պու քի պունտան սօնրա, եա'նի կէլէճէք սէնէտէն ի'թիպարէն, ի'տաատի մէ"զունլարը 2 սէնէ օգուման ղա մէճպուր օլաճագլար ։ Իմտի պու սէնէ գապուլ էտիլէն ի'տաատի մէ"զունլարընըն պիր սէնէ իսթի'ֆատէլէրի վար տըր ։ Մէքթէպ լէյլի վէ մէճճանէն օլուպ հէր մասրաֆ հիւքիւմէթտէն տիր ։

Բ. Զըր'ա'ֆ Զէ+ընէզ. Իչպու մէքթէպ լէյլի վէ մէճճանի օլուպ պու սէնէ 'ասքէրիյէյէ կէչմիշ տիր, Անլաչըլտըղընա նազարէն պու սէնէ փէք աղ թալէպէ գապուլ էտէճէք տիր ։ Թալէպլէրը պիլ միւսապագա գապուլ օլունուր ։ Պու սէնէ պիրինճի միւսապագատա անճագ իքի թալէպէ գազանա պիլմիշ տիր, վէ իմթիհանլար չօգ սըզը իճրա էտիլմիշ տիր ։

Գ. Հէնաէսէ ի միլքիյէ եախօտ միւհէնտիս մէքթէպի ։ Պու սէնէ պու մէքթէպ 'ասքէրիյէտէն նաֆիյա իհթիգալ էյլէտի ։ Միւտաէթ ի Թահսիլիյէսի ալթը սէնէտէն պէչէ Թէնզիլ էտիլպ, պիրինճի սէնէյէ տախիլ օլմայանլար իչիւն պիր տէ իհթիյաթ սընֆը Թէչքիլ էտիլմիշ տիր ։ Միւքէմմէլ պիր մէքթէպ օլուպ նիհարի օլարագ տէվամ էտէճէք տիր ։ Մասրաֆ ը Թալէպլէյէ 'ա'իտ տիր ։ Պու բաատան նէչէթ էտէճէք միւհէնտիսլէրին միւսթագպէլլէրի չօգ փարլագ տըր ։

Դ. Տօքթ. Ռա'ալֆ. Պու տախի լէյլի վէ մէճճանի օլուպ իւչ գըսմտան 'իպարէթ տիր ։ «Պիրինճի ի'տաատի գըսմը ։ Պու ի'տաատի մու'ալլիմի հաղըրլամագ իչիւն տիր ։ Միւտաէթ ի Թահսիլիյէսի իւչ սէնէ տիր ։ Պու սէնէ պու տա'իրէտէ անճագ էլլի չակիրտա գապուլ օլունաճագ տըր։ Միւտաէթ ի գայտիյէ Օգոս. 10 էյլուլ 6 տըր ։ Միւսապագա էյլուլ 8ա իճրա օլունճագ տըր ։ «Իքինճի» Րիւչտի գըսմը պու տախի րիւչտի մու'ալլիմի հաղըրլար ։ Միւտաէթ ի Թահսիլիյէսի անճագ պիր սէնէ օլուպ չէրա'իթ ի տուխուլիյէ ի'տաատի գըսմընընքիյէ 'այնի տիր, վէ օ տախի էսասէն 7 սէնէլիք ի'տաատի տիփլօմասընա մուգապիլ 5 սէնէլիք ի'տաատի եա րիւչտի չէհատէթնամէսի Թալէպ օլունուր ։ Վէ պու իւչ գըսմա միւչթէրէք օլմագ իւզրէ չէրա'իթ ի սա'իրէ տախի աֆիտէքիյէր տիր ։ 1. Թէպա'ատ 'Օսմանիյէտէն օլմագ ։ 2. Սինէն 18ա֊էն քիւչիւք 25ա֊էն պէօյիւք օլմամագ ։ 3. Հիւնի հալ վարագասը ։ 4. Թապիսկ բափօրթը ։ 5. Ակը չէհատէթնամէլէրինի համիլ պուլունմագ տըր ։

Գայտ օլունան Թալէպլէրին 'ատէտի միգտարը մու'այյէնի Թէճավուզ էյլէտիյինտէ միւսապագա իճրա էտիլէճէք, վէ միւսավի չէրա'իթ Թահրինտա չէհատէթնամէլէրի օլանլար Թէրճիհ էտիլէճէք ։ Հէր մասրաֆ մէքթէպտէն Թէսվիյէ էտիլպ մէ"զուն էֆէնտիլէր մէ'արիֆին նասը ու Թա'ինին էտէճէյի մահալլարտա մու'ալլիմ օլմագլըզ մէճպուրիյէթիյլէ միւքէլլէֆ պուլունաճագլար ։ Մու'ալլիմլիք միւնահասրըէն պիր իշ, պիր մէսլէք օլուչոր վէ օլաճագ տըր ։ Իմտի պու ճիւմլէ Թէսհիլաթ վէ ֆուրսաթլարտան իսթիֆատէ էտէլիմ։ Պիղ էթմէզսէք պաչգալարը էտէճէք տիր ։

ՃՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—.—

Կէչէն Ճիւմ'ա էրթէսի կիւնիւ Րում Փաթրիգ-
խանէսի գափու քէթխիւտասը 'Ասլիյէ նազարէ-
թինէ կէլէրէք, ամիտէքի Թագրիրի Նազըր պէյ է-
ֆէնտիյէ Թագաւոր էթմիշ տիր։ «Սէմահէթլու է-
ֆէնտիմ հազրէթլէրի. Փաթրիգխանէ հիւքիւմէթի
Սէնիյէճէ չու սօն կիւնլէրտէ իթթիհազ օլունան
Թէտապիր ի ֆէվգէլ'ատէ ի չէտիտէէն տօլայը
չիմտիկ մէճլիս ի միլլինին իճթիմա'ընատ սարֆ
ը նազար էյլէտիյինի 'արզ ու պէյան էյլէր, էֆէնտիմ։

Րա՜ֆ Ֆընդըգլի

ԵՕԱԳԻՄ

Պու Թագրիրէ վէրիլէն ճէվապըն պիր գըսմը չու տըր.
«Թագրիր ի վալաքեարիլէրի միւթալա'ա օլունտու։
Մուգատտէմա տախի պիլտիրիլտիյի իւզրէ, պու
եօլտա պիր մէճլիսին 'ադա վէ թէչքիլի րուխսաթը
հիւքիւմէթէ միւգթէբան օլմատըղը միսիլիւ,
Փաթրիգխանէճէ խօտպէխօտ 'ադտընա Թէչէպիւս
էտիլմէսի տախի միւնաֆի ի գանուն վէ նիզամ վէ
խարիճ էզսէլահիյէթ պուլունմըշ, վէ Թէտապիր ի
միւթթէխազէ ի մանի'ա տախի պուլունտան նէչ"էթ
էյլէմիշ օլտըղընտան, Թագրիր ի վալէրինտէքի
չիմփէյէ գայտընըն տէլալէթի իւզրէ, աթիյէն տա-
խի խիլաֆ ը մէ"մուլ օլարագ, պու գապիլ պիր
մէճլիսին Թէչքիլի հագգընտաքի Թէչէպպիւսաթըն
Թէճահտի հալինտէ 'այնի Թէտապիր իլէ Թէքքար
մէն'ի վէ միւթէճասըրլարընըն Թա'գիպի մուգար-
րեր պուլունաղընըն պէյանըյլէ Թէրգիմի ճէվապա
իպթիտար գըլընտը 'Ասլիյէ վէ Մէջլիսի Նազըրը

ՆԷՃՄԷՏՏԻՆ

Փաթրիգխանէ մէճլիս ի միլլի ա'զասընտան Թէվ-
գիֆ օլունուպ Տիվան ը Հարպ ը 'Էօրֆիյէ կէօնտէ-
րիլէնլէր հագգընտա իճրա օլունան Թահգիգաթ նէ-
Թիճէսինտէ իչլին ճիհէթի 'Ասլիյէյէ 'ա՜իտ օլաղը
կէօրիւլէրէք, եվրադ ը միւթէֆէրրի'ասյլէ պէրա-
պէր քէնտիլէրի 'Ասլիյէյէ Թէսլիմ օլունմըշլար տըր։
'Ասլիյէճէ քէյֆիյէթ միւաթանէթիդ Համի պէյէ ի-
հալէ էտիլմիշ վէ իսթիճվապաթա տէվամ էտիլմէք-
տէ պուլունմըշ տըր։ 'Ասլիյէ նազըրը Թարաֆընտան էմնիյէթի ի 'Ումումիյէ միւտիրիյէթինէ պիր
Թէզքէրէ կէօնտէրիլէրէք, Փաթրիգխանէ մէճլիս ի
միլլիսի ին'իգատը հագգընտա իճրա օլունան Թէ-
տապիր ի զապըթայա չիմտիկ լիւզում գալմատը-
ղընը ի՛'ար էթմիշ տիր։ Փաթրիգ Եօաքիմ էֆէնին
իսթի'ֆա էթտիյինէ տա՜իր չայ'ալար չրգմըշ իսէ
տէ, Թէհագգուգ էթմէմիշ տիր։ —Բամազանըն
15ինէ միւսաադթի օլան Փազար էրթէսի կիւնիւնտէ Զաթ ը Շահանէ իհթիֆալաթ ը ֆա՜իգա իլէ
Սէբայ պուրունընտա քեա՜ին Թօփգափու սէրայը-
նա 'ազիմէթ վէ Խըրգա ի Շէրիֆի զիյարէթ էթմիշ
վէ իֆթարը տախի մէզքիւր գասրատա պուլյուրմըշ-
լար տըր։ —Եունան սէֆիրի Պապ ը 'Ասլիյէ պիր
Նօթա վէրիպ, պօյգօթճատան միւթէզաարրիր օլան
Եունանլըլարըն զարար ու զիյանը իչիւն 20 միլ-
եօն ֆրանգ Թազմինաթ Թալեպ էթմիշ վէ Պապ ը
'Ասլիճէ տախի պիր բիվայէթէ կէօրէ Եունան սէֆա-
րէթինին նօթասընը հավի օլան զարֆըն իւզէրինէ
«Շայան ը գապուլ տէյիլ տիր,» 'իպարէսի հազը-
լըպ ի'ատէ օլունմըշ տըր։ Տիկէր պիր բիվայէթէ
կէօրէ իսէ, 'Օսմանլը Խարիճիյէ նազըրը Թահրիրի
պիր նօթա իլէ Եունան սէֆարէթխանէսինէ ճէվապ
վէրիպ, պէօյլէ պիր Թալեպի ի'աֆ էտէմէյէճէյինի
պիլտիրմիշ տիր։ Խէնանդօ՜լ' «Եունան սէֆիրի չէհ-
րիմիզէն միւֆարագաթ էթմէք իւզրէ հիւքիւմէ-
թի մաթպու'ասընըն էվամիրինէ իհթիզար էթմէք-
տէ տիր» տէյօր։ —Էվրօփա զաղէթալարընըն պէ-
յանընճա, Տէվլէթի 'Օսմանիյէ իլէ Գ'ուսմանիա ա-
րասընտա պիր իթթիֆագ 'ադա էտիլմիշ տիր։ Պու
խապէրի Թիւրք զաղէթալարը Թէքզիպ էթմէյօր-
լար։ —Խէնանդօ՜լընն իսթիխպարընա կէօրէ, Սատր
ա'զամ Հագգը փաշա կիրիտ մէս"էլէսի հագգընտա
Մ. Փիչօն իլէ միւլագաթ էյլէտիյինի վէ պու միւ-
լագաթտա իթալիա սէֆիրի տախի հազըր պուլուու-
նարագ, պիր սա'աթ միւզաքէրաթ ճէրէյան էյլէ-
տիյինի Պապ ը 'Ասլիյէ իչ'ար էթմիշ տիր։ Պու միւ-
լագաթտա Մ. Թրիօնի իլէ Մ. Փիչօն զէմանընն
կիրիտ մէս"էլէսինի սուրէթ ի գաթ'իյէտէ հալլա
միւսա'իտ օլաղընը պէյան էթմիշլէր տիր։ — Շէհ-
րիմիզէն Խաաքէօյ գարիյէսինտէ գօլէրա 'իլէթի
զուհուր էթմիշ օլաղը րէսմէն ի'լան օլունմըշ տըր։
—Կէչէնլէրտէ Էտիրնէյէ 'ազիմէթ էթմիշ օլան Տա-
խիլիյէ վէ Մալիյէ նազըրլարը էֆէնտիլէր չէհրիմի-
զէ 'ավաէթ էթմիշլէր տիր։ Թէրճէման ը Հաքիգաթըն
պէյանընճա, մէճլիս ի ա'յան ա'զալաղընա 10 գա-
տար զէվաթ իննիհայաթ էտիլմիշ տիր։ Էնգարէ
վալիլիյինէ Աատանա մէպ'ուսը 'Ալի Միւֆիտ պէյին
Թա'ինինէ իրատէ ի սէնիյէ սաատը օլմուշ տըր։
—Սաղըր վէ տիլսիզլէր մէզքէթէպի մա՜'ալիմի Փաս-
գալ էֆէնտիյէ Թարաֆ ը Շահանէտէն 15 լիրա իհ-
սան պուլյուրըլմըշ տըր։ —Մանասթըր տախիլինտէ
իտարէ ի 'Էօրֆիյէ ի'լան օլունմըշ տըր։ —Ա'յան-
տան սաատ ը Էսպադ Ֆէրիտ փաշա Իսվիչէրանըն
Լօզան չէհրինտէ աղըր խասթա օլուպ, իւզէրինտէ
'ամէլիյաթ ը ճէրրահիյէ իճրա էտիլճէք իմիշ։ —
Թէքլիֆաթ ը հիւքիւմէթէ պիլա գայտ ու չարթ ի-

թա'ար լիւզումընը միչ'իր օլարագ գուվվա ի միւ-
րէթէթէպէ գօմանտանլըզընա թանգիմ վէ թագ'
էթտիրիլէն պէյանանամէ նուսխէլէրի ձէպէլ ի Տրու-
զըն պիւթիւն գարիյէ վէ գասապալարընա թէվգի'
օլունմըչ, հարէքէթ թէհիյեաթընա տա պայլանըլ-
մըչ տըր։ Պէյանանամէտէ միւնատէրիճ միւտաէթ ի
մու'այեէնէնին ինգըզասը տապիգասընատա վագրի
գէվթ էթմէքսիզին հարաքսաթ ը 'ասքէրիյէյէ
պայլանաճագ տըր։ Հավրան գօլ օրտու գօմանտա-
նը Սամի վայա Հարպիյէ նազարէթինէ Սեպտ. 20
թարիխիյէ աթխտէքի թէլէկրաֆնամէյի չէքմիչ
տիր։ «Տիւրգիւլէրին մուհիմ բէ'իւլէրինտէն վէ ճէ-
պէլինէն էն նուֆուզլը էահապը իգթիտարընատան եահ-
նա էլ Աթրաչ պուլկիւն տիկէր իքի Տիւրգի բէ'ի-
տիյէ պիրլիքտէ պիլտայտ ու չարթ գուվվէ ի
'ասքէրիյէյէ 'արզը թէպլիմիյէթ իչիւն գարարկտանա
վիւրուտա վէ տէխալէթ էլլէտիյի մա'րուզ տըր։ —
Փարիստէն Սեպտ. 20 թարիխիյէ պիտիրիչյօր.
Սատրա'զամ Հագգը փաչանըն 'Օսմանլը իմթիգ-
րազընը Սըր Ըրնէսթ Քէսըլ իլէ գարարլաչտըրմագ
իւզրէ, պու պապտէ Ֆրանսա հիւքիւմէթիյէ ճէ-
րեյան էթմէքտէ օլան միւզաքէրաթը գամ' էլլէս-
միչ օլտըզը հավատիսի Ֆրանսատա զայէթ ֆէնա
պիր թէ"սիր հասըլ էլլէմիչ տիր։ Թանքն ալտըզը
մա'լիւմաթա նազարէն իմթիգրազընն Ֆրանսատա
'ադա ու իճրասընատան Հիւքիւմէթի ի 'Օսմանիյէճէ
սարֆ ը նազար էտիլմիչ, վէ իմթիգրազ ը մէզքիւր
Լօնտրատա Սըր Ըրնէսթ Քէսըլ Թարաֆընատան Ֆը-
րանսաճա րէտտ էտիլմիչ օլան չէրա"իթ տաճիւ-
լինտէ իճրա էտիլմէք իւզրէ տէր'իհտէ օլունմըչ
տըր։ Իմթիգրազա միւթ'էալլըգ ումտուր Սըր Քէ-
սըլ իլէ իրթիպաթը մա'լիւմ օլան Թիւրքիա Միլլի
Պանգասը Թարաֆընատան իտարէ օլունաճագ տըր։
Սատրա'զամ Հագգը փաչանըն պու մէս էլէյի Փա-
րիստէ սուրէթի գամ'իյէտէ հալլ ու ֆասլ էյէ-
միչ օլտըզը մէրվի' տիր։ Ժէնտ Թ-ր+ տէյօր քի,
«Վուգուտ' պուլան իմթիխապարաթըմըզա նազարէն,
իմթիգրազ ը 'Օսմանինին Փարիս Պօյսասընա գա-
պուլը իչիւն իճրա էտիլէն միւզաքէրաթի միւնգա-
թի' օլմամըչ տըր։ Մէ՞էլէ ի մէզքիւրէ հագգըն-
տաքի միւզաքէրէնէնին պիլա ինգըթա' տէվամ իլէ
կիւզէլ պիր նէթիճէյէ տէսթիրէս օլունաճագը մէ-
հաֆիլի սիյասիյէմիզտէ զանն ու իւմիտ օլունուս-
յօր։ Տիկէր թարաֆտան ալտըզըմըզ իտապէրլէրէ
կէօրէ, պիրի եալընըզ Ինկիլիզէր տիկերի տէ Ավ-
մանիա իլէ Ավսթրիալըլարատան միւթէչէքքիլ օլմագ
իւզրէ իքի հէյ"էթ ի մաւիյէ Ֆրանսա իլէ օլան միւ-
զաքէրաթ հիւան ի նէթիճէյէ էրիչմէզսէ, փէք մուս-
վաֆիգ վէ էլվէրիչլի չէրա"իթլէ քէնտիլէրինին 'արզ
ը խըստէթէ միւհէյեա պուլունտրգլարընը Մալիյէ
նազարէթինէ պիտիրմիչլէր տիր։ —Պէրլինէտէն
Սեպտ. 21 թարիխիյէ եազըլօյօր. Պէրլինէէ Մօրնի
Փօսթըն Տէրիսա'ատէթ մուհասապիրի 'Օսմանլը իս-
թիգրազընըն Ֆրանսատա ութչար օլտըզը մուվաֆ-
ֆագիյէթսիզլիք իւզէրինէ Սատրա'զամ Հագգը
փաչանըն Տէրիսա'ատէթէ 'ափէթինին միւթէ'ազըզ
խոթի'ֆա էտէճէյինի վէ գապինէնին ճավիտ պէյ
խարիճ օլտըզը հապտէ, ևէնիտէն թէչքիլ օլունա-
ճագընը վէ կէնճ Թիւրքէրին ճավիտ պէյէ միւզա-
հէրէթլէ Հագգը փաչանըն տիւչմէնինի արզու էթ-
տիքէրինի դաղէթասընա պիտիրմիչ տիր։» Սապահ
պու րիվայէթի թէգզիզ էտիյօր։ —Գօլէրայա գարզը
թէտապիլէր իճրասը իչիւն սարֆ օլունմագ իւզրէ,
մէճլիս ի միւքէլլա 20,000 լիրա թախսիս էճմիչ տիր։
— Ասաքէօյտէ գօլէրատան պիր վէֆաթ վուգու'
պուլտըզընատան տօլայը Սալը կիւնիւ էճնէպի մու-
րախխասլարը հազըր օլտըզը հալտէ մէճլիս ի սբհհիյէ
իճթիմա' էտէրէք 6 Սեպտ.էն ի'թիպարէն Իսթան-
պօլատան գուր'ա թարիգիյէ չըգանլարընը Րումելի
վէ Անատօլու չմէնտըֆէրլէրի մէվգըֆլէրինտէ,
վէ տէնիզ թարիգիյէ կիտէճէքլէրին տաիր Գալա-
թա վէ Եէնի գափու գարանթինախանէլէրինտէ
սբհհիյէ թաապիզլէրի մա'րիֆէթիյէ մու'այենէ օ-
լաճունուզ, անվալ ը սբհհիյէլէրի եօլունտա իսէ կիթ-
մէլէրինէ միւսա'ատէ էտիլմէսի, վէ Իսթանպօլ-
տան չըգան պիլճիւմլէ վափօրլարընը էէթիչտիքլէրի
մահալտէ սբհհիյէ թաապիզլէրի, վէ պուլունմա-
տընը թագտիրտէ պէլէտիյէ հէքիմլէրի մա'րիֆէ-
թիյէ մու'այենէյէ թաապ' Թուրթուլմալարը լազմ
կէլէճէյինէ գարար վէրիլիպ իճապ էտէնլէրէ թէպ-
լիղ օլունմըչ տըր։

Ի.Ն.Ճ.Ճ.Ֆ. Թարսուս գօլէճինատէն եազըլօրընա կէօ-
րէ, պու սէնէ լէյլի թալէպլէրէրին 'ատէտի 200է
պալիղ օլմուչ տըր։ Մէրզիֆունէն գօլէճինտէ վէ Ա-
տատիազար Հայուհեաց մէքթէպինատէ տաճսի հէր
սէնէքինատէն զիյատէ թալէպլէր պուլունմագտա
իմիչլեր։ — Գօնեատաքի ՃէնանԷատան գօլէճի էր-
մինիճէ մու'այիմի Հայկազուն էֆ. Խանգամուրեան
Գօնիա քիլիսէսինին վա'զըզը խըզ'էթինի տաճսի
'իլավէթէն տէր'իհտէ էթմիչ տիր։

Էր.Ճ.Ճ. Փաթրիգ հազրէթլէրի կէչէն Ճիւմա
կիւնիւ Ֆրանսըզ սէֆիրի Մ. Գանգօնա վիզիթա
էթմէք իւզրէ, Ֆրանսըզ սէֆարէթխանէսինէ կիթ-
միչ իսէ տէ, սէֆիրի օրատա պուլմատըզը սէ-
պէպտէն քարթ տը վիզիթինի պրագմըչ տըր։ Մէզ-
քիւր կիւնիւն ագչամընատա պիր ազ բանաթսըզըգ
հիսս էտիպ Փազար կիւնիւ Գուբուչէյմէ քիլի-
սէսինատ պատարագ իճրա էտէմիչ տիր։ Ճիւմա
երթէսի կիւնիւ Ֆրանսըզ սէֆիրի Ս. Փաթրիգին
բահաթսըզլըզը միւնասէպէթիյէ իչթիրաք ը հիս-
սինի պէյան էթմէք իւզրէ գարթ տը վիզիթինի
կէօնտէրմիչ տիր։ Երինէ Ճիւմա կիւնիւ Ս. Փաթ-
րիգ քէնտի եէրինէ Պուլկար էքզարգընա ի'ատէ ի
վիզիթա էթմէք իւզրէ, Փաթրիգ վէքիլի Դուբեան
վարդապետի կէօնտէրմիչ տիր։—Սալի կիւնիւ Խան
Ժողով Երուսաղէմ Փաթրիգ գա'իմմագամը վէֆի-
լինին մահասթրընը Ֆազլա կիւմիւշ թէզկինաթ-
լարընը, վէ իրատ կէթիրմէյէն միւլայէրինի սա-
Թրզ Սիոն տաղը էթէյինտէքի սաթլըգ գըզլայը
սաֆուն ալտագ հագգընատա օլան թէքլիֆինի թահ

ը միւթէլա՛այա ալմըշ տըր։ — Շուրայը Տէվլէթ Պանտըրմա էրմէնի քէօյիւնիւն թաշ օճաղը տա՛վասը հագդընտա քէօյիւն լէհինտէ օլարադ գարար վէրմիշ տիր։ — Ատանա վալիսի ձէմալ պէյ՝ պիր գըսմը ֆագիրլերէ թէվզի՛ վէ միւթէպագըսը տա՛խի քիւիսէ վէ մէքթէպլերէ սարֆ օլունմադ իւզրէ 2 միլեօն ղրշ. կէօնտէրիլմիշ իտիյի Փաթրիփխանէյէ րէսմէն պիլտիրիլմիշ տիր։ — Զէօք Մէրզիմէնտէ ինչա օլունճաճագ Ֆէլէկեան էյթամխանէսի իչիւն Հ. Բ Ը. Միւթիւն թարաֆընտան սաթըն ալընան 34 վէ Զէօք Մէրզիմէնլի Փելթէքեան էֆէնտիրին՝ այնի մագսէտ իչիւն սաթըն ալըրզը 20 տէօնիւմ արագինին ֆէյրազ մո՛ամէլէսի պիթմիշ օլուպ, ինչա՛աթ իչի պիր ազ մի՛խըր էսիլմիշ տիր։ — Մէրսին էրմ. Գաթօլիքլէրի էրմ. քիւիսէսինէ տէօնմէք արզու էտիպ, պու խուսուստա Փաթրիփխանէյէ միւրաճա՛աթ էթմիշլէր տիր։ — Պօտրումտա՝ավֆ ը չահանէյէ մաղհար օլան 9 էրմէնի մահպուսլար ազատ պրագըլմըշլար տըր։ — Մուշ օվասընտա պիր էրմէնի գաթլ էտէն Հալօ վէ Մանազկերտ Թօրկօնըն գաթիլլերինտէն Մէհմէտ ալին Դասըմ տէրտէսթ էտիլմիշլէր իսէ տէ, էլմալը Բուշ քէօյիւ վէ Էսէրիյել արասընտա գաթլ օլունան Օրթաքէօյիւ Լևոնըն գաթիլլերի տահա տէրտէսթ էտիլմէմիշլէր տիր։ — Արճէղտէն Դաչնո՛ղաղէթասընա Ֆիւրսլէրին տէվր ի Համիտիյի անտրան հայտուտլըգլար էթմէքտէ օլտըղը հազրլմադտա տըր։ Սղերդտէն տէ Ղարղանըն պիր գալ քէօյլերինին արագիլլերի պիր թագըմ հիլէլէր իլէ Շէյխ Մուհամմէտ իւզէրինէ գայտ օլունմըշ իտիյի, վէ քէօյիւլէրին թիճարէթ էթմէյէ պա՛լադըզլարը Փաթրիփխանէյէ պաթէլէկրաֆ պիլտիրիլմէքտէ տիր։ — Կիլիկեան Աչխատանոց գօմիսիօնընըն Փրօթ. վէ Գաթօլիք ա՛զալարը Օ. Ճիլաճեան վէ Գ. Մալխաս (տէյիլ քի Հ. Ճիլաճեան վէ Ս. Հիւրմիւզ) վէ Ի՛լան օլունանլարտան մա՛տա միւթէպագը ա՛զալար տախի Խ. Խօրասանճեան, Տ. Մանուկեան, Տ. Իսպէնէրեան, Դ. Յովակիմեան վէ Դ. Տ. Մովսէսեան էֆէնտիլէր տիրլէր։ — Զրա՛աթ նազարէթի թարաֆընտան աչըլան մէքթէպի ա՛էնայի՛է կէօնտէրիլմէք միւսաապագաընա իչթիրաք էտէն 18 քիչիտէն 2 էրմէնի պիրինճիլիյի գաղանմըշլար տըր, վէ մաքինէսթ օլմագ իւզրէ էվրօփայա կէօնտէրիլէճէքլէր տիր։ Միւթէպագը իքինճի չըգան Շտէն տէ պիրի տախի էրմէնի օլուպ պիր փապրիգատա իքմալը սկնա՛աթ էտէճէք տիր։ — Ղալաթա կազր. Մէքթէպի մէճլիսի իտարէսի Թաչրալը 70 կէնճլէրին մէքթէպ մէսարիֆի օլան 210 լիրայը մէյտանա կէթիրմէք իւզրէ էրպաղ ը համիյէթէ խիթապէն պիր պէյանատէ նէչր էթմիշ տիր։ — Արմաչ Դպրեվանքը իտարէ մէճլիսի եէնի թալէպէ գապուլ էտիմէյէյինի ի՛լան էթմիշ տիր։ Դպրեվանքա մախսուս եէնի տէկիրմէն մաքինասը մահալընա եկթիչմիչ օլուպ պիր տէ խուսուսի պինա ինչա օլունճաճագ տըր։ — Վիէննա սագըդ Իրան սէֆիրի միւթէվէֆա Նէրիման Խանըն զէվճէսի վէ Ծովհ. պէյ Տատեանըն հէմչիրէսի Մատամ Նէրիման Խան կէչէն փէնճչէնպիհ կիւնիւ Այիւթէֆանօստա գազաէն տէնիզտէ պօղուլմըշ տըր։ — Էնկիւրիւտէ էրմ. Գաթօլիք մէքթէպ թալէպէլերի Ատանա էյթամը իչիւն Պ. Արապաճեան վէսաթէթիյլէ 13 ղրշ. ի՛անէ թօփլայըպ իտարէխանէմիզէ կէօնտէրմիշլէր տիր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

—.—

Իմփէրաթօր Վիլհելմ Վիէննայը գնյութիւն։ Վիէննատան Սեպտ. 20 Թարիխիյլէ չէօյլէ եազրւըյօր. «Ավտանիա իմփէրաթօրը սապահլայըն Վիէննայա միւվասէլէթ էտէրէք, Ֆրանսուա Ժոզէֆ հազրէթլէրիյլէ արչիտուզլէր Թարաֆընտան իսթիդպալ օլունմըշ վէ էօյլէ եէմէյինի սէրայ ը գրալիտէ եէմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ բէֆագաթընտա Ավսթրիա իմփէրաթօրը պուլունտուղը հայտէ սայտ ու չիքաար մէչհերինի զիյարէթլէ էհալի Թարաֆընտան փալագ պիր սուրէթտէ ալգըշլանմըշ տըր։ Իմփէրաթօր Վիլհելմ «Շէօն պրուն սէրալընտա Գօնթ Լրենթալ իլէ սա՛իր Ավսթրիա-Մաճարիսթան նուզղարընը, Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան պաչ՝վէքիլէրիյլէ սա՛իր սէրայ էքսադիրինի գապուլ էթմիշ տիր Միւշարիլէյհ հազրէթլերի բէսմի գապուլը միւթէ՛ազըպ խարիճիյէ նազընը Պարօն Էրէնթալ իլէ ուզուն միւտտէթ սուրէթ ի խուսուսիյէտէ միւլագաթ էթմիշ տիր։ Իմփէրաթօր էօյլէտէն սօնրա Իմփէրաթօրիչա Էլիզապէթ իլէ Փրէնս Բօտօլֆընը գապըրընը զիյարէթ էտէրէք, պիրըր չէլէնկ վազ՝ էթմիշ տիր։ Էօյլէտէն ոօնրա սա՛աթ 6½տա Շէօնպրուն գասրընտա խուսուսի պիր ա՛իլէ զիյաֆէթի վէ պուֆետան սօնրա Արչիտուգ Ֆրանսուա Ֆէրտինանտըն իզամէթկեահընտա պիր միւսամէրէ ի՛թա օլունմըշ տըր։ Վիէննա պէլէտիյէ մէճլիսի Փարգ ճատտէսինին Իմփէրաթօր Վիլհելմ Պուլվարը՝ թէսմիյէսինէ զաթ՛իյէն գարար վէրմիշ տիր։»

Եուհան. կէչէն հաֆթանընն սօնլարընա տօղրու Եունան մէճլիս ի միւլիսի ՝ագատ ը իմթիմա՛ էտիպ, միւզաքէրաթա պաչլամըշ. վէ տէրհալ մէճլիսին իքի Ֆըրգայա, հա՛ինի միւ՛էսիսան իլէ մու՛ասաիլան Ֆըրգալարընա միւնգաթիմ օլտըգլարը

անլայչըլմըշ տըր։ Գրալըն մէճլիսի քիւչատ էթմէկի միւնասէպէթիյլէ իրատ էթտիյի նուէթգ 5 տագիգա գատար սիւրմիւշ տիր։ Եէմինլէրին իճրասը պիլճիւմլէ մէպ'ուսլարըն վիւրուտընա թա'լիդ օլունմըշ տըր։ Մէճլիսին 2նճի իճթիմա'ընատա եէմին մէս"էէսի իլէրի սիւրիւլմիւշ։ Պունըն իւզէրինէ մէճլիսատէ պէօյիւք պիր կիւրիւլթիւ հուսուսլէ կէլմիշ, մէճլիսի միւ"էսսիսան թարաֆտարը օլանլար մէճլիսին վազիֆէ վէ ամալտիյէթի նէ օլաճաղը թէ'այեիւն էթմէտէն եէմին էտիլմէսի գապիլ օլամայաճաղընը պէյանա պայլամըշլար։ Մու'ատտիլան, ան'նի մէճլիսին եալընըզ Գանունը էսասիյի թա'տիլ էթմէսինէ թարաֆտար օլանլար իսէ եէմինին իճրասընատա իսրար էթտիքլէրինտէն պէօյիւք պիր կիւրիւլթիւ հուսուսլէ կէլմիշ, ա'զալար պիրիպիրինէ կիրմիշ տիր։ Նիհայէթ միւ"էսսիսան թարաֆտարլարը Ինճիլի օրթատան գալտըրարագ, եէմինին իճրասընա մանի' օլապիլմիշլէր տիր։ Սեպտ. 19 թարիխիյլէ Աթինատան եաղըլտըղընա կէօրէ, Վէնիցէլոս մու'ատտիլան թարաֆտարը օլտըղընը սուրէթ ի գաթ'իյէտէ պէյան էյլէտիյինտէն մէճլիսի միւ"էսսիսան թարաֆտարլարը թէնագուս էթմիշ տիր։ Վէնիցէլոսըն ֆիքրինէ իչթիրաք էտէն 245 մէպ'ուս վար տըր, հալպու քի միւ"էսսիսան թարաֆտարլարը 110 քիչիյի թէճավուզ էթմէմէքտէ տիր։ 'Ազըպէթ 'արիզ ու'ամիգ միւզաքէրաթատան սօնրա։ մէճլիս ի միւի գրալա սատրդ գալաճաղընա տա'իր եէմին էթմիշ վէ միւ"էսսիսան'ն մը եօգսա մու'ատտիլա'ն մը օլաճաղընըն թա'եինի չու'պէլէրին թէչքիլինտէն սօնրայա թա'լիդ էտիլմիշ տիր։ Թահլիֆ մէս"էլէսինին պու սուրէթլէ թէսվիյէ էտիլմէսի իւզէրինէ ինթիխապաթըն մու'այէնէսինէ պայլանմըշ օլուպ, իչպու մու'այէնէ մու'ամէլէսի տախի անճագ օն պէշ կիւնտէ իքմալ օլունա պիլիր։

Պա՚լիոզէնան. կէչէն հաֆթա Մ. Մալինօֆըն րիյասէթի ալթընատա պուլունան Պուլկարիսթան գապինէսի իսթի'ֆանամէսինի Գրալ Ֆէրտինանատա վէրմիշ տիր։ Գրալ՝ գապինէյէ եէնի պիր գապինէնին թէչէքքիւլիւնէ գատար մէ'մուրիյէթինտէ տէվամ էթմէսինի թավսիյէ էթմիշ տիր։ Սօֆիատան Սեպտ. 19 թարիխիյլէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ տէնիլիյօր քի, Ռէնի Պուլկար գապինէսի պէրվէճճ ի աթի թէչէքքիւլ էթմիշ տիր։ Մ. Մալինօֆ րէ'իս ի նուզզար վէ խարիճիյէ նազըրը, Մ. Մուլանօֆ տախիլիյէ, Փրօֆ. Մօլօֆ մէ'արիֆ ի 'ումումիյէ, Մ. Սլավէյկօֆ 'ատիյէ, Մ. Լիափչէֆ մալիյէ, ճէն. Նիգօլայէֆ հարպիյէ, Մ. Գրիսթէք թիճարէթ վէ զըրա'աթ, Մ. Թաքէֆ նաֆի'ա նազըրը։ Փափրիգօֆըն գապինէսէն չէքիլմէմէսի գապինէ հէյ'էթի թարաֆրնատան իսթիրհամ էտիլմիշ իսէ տէ, միւմանիէյէ գապինէյէ տախիլ օլմագատան իմթինա' էթմիշ տիր։ Գրալ Ֆէրտինանատ խիթամ պուլան մանօվրալարատան 'ավաէթ էթմիշ։ Րէ"իս ի նուզզար Մ. Մալինօֆ գապինէնին եէնիէտէն թէչքիլի իչիւն թանզիմ էթտիյի լիսթայը միւչարիէյէ գրալա թագտիմ էթմէք իւզրէ հուզուրընա գապուլ իչիւն միւսա'ատէ թալեպ էթմիշ իսէ տէ, քէնտիսինէ հիչ պիր ճէվապ վէրիլմէյիպ, հէնուզ գապուլ էտիլմէսինի Րէ՚ եազըյօր։

Մ՚-ԸՆՆՎՎՒ՚Է. Սապգ Տէրիսա'ատէթ Րուս սէֆիրի օլուպ, մու"ախարէն Րուսիանըն Բօմա վէ Փարիս սէֆարէթլէրինէ թա'եին վէ նազլ էտիլմիշ վէ էրմէնի զըրզընզարը էանասընատա վէկ պէօյիւք բոլ օյնամըշ օլան Մ. Նէլիտօֆ Սեպտ. 17տէ Փարիսատէ վէֆաթ էթմիշ տիր։ —Փէթէրպուրկատան Սեպտ. 17 թարիխիյլէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, պիր գաչ չօճուգլարըն օյուն էանասընատա վագը՝ օլան թէտպիրսիզլիքլէրի նէթիճէսի օլարագ ճէն. Րուսիատա քեա"ին Զարիգինատ զուհուր էտէն հանկըն 4 կիւնտէն պէրու տէվամ էթմէքտէ տիր։ Շէհրին գըսմ ը ա'զամը ալէվլէրէ եէմ օլմուշ տըր։ Միւհէթերիդ խանէլէրին եէքիւնիւ 2,600իւ պուլմագատա տըր։ Հարիգ էանասընատա 100 գատար թէլէֆաթ վուգու՚ պուլտըղը րիվայէթի օլունույօր։ —Պրուքսէլտէն Սեպտ. 17 թարիխիյլէ չէօյլէ եազըյօր. «Ֆրանսա կէնճ Մըսըրլըլար Գօնկրէսինին Փարիստէ 'ագտընը մէն' էթմիշ տիր։ Սէպէպի իսէ՝ Ֆրանսանըն Ֆաստագի փոլթիգասընա կէնճ Մըսըրլըլարճա չիատէթլէ թէ'արուզ էտիլմէսի վէ Շիմ. Աֆրիգա Միւսլիմանլարը պէյնինտէ թահրիքաթատա պուլունմասը տըր։ կէնճ Մըսըրլըլար գօմիթէսի՝ Ֆրանսըզ միլլէթինի խիթապէն պիր պէյանննամէ նէչր էտէրէք, Ֆրանսա հիւքիւմէթինին Ֆրանսա հայսիյէթինի իսլալ էթտիյինի վէ Մըսըրատաքի նուֆուզընը էլտէն գաչըրտըղընը իլան էթմիշ տիր։ կէնճ Մըսըրլըլար պու պապատ թէրթիպ էթտիքլէրի պիր րիսալէյի Պրուքսել սուլհ գօնկրէսի ա'զասընա թէվզի' էթմէք իւզրէ թահրիքաթատա չալըշմըշլար իսէ տէ, րիսալէնին պիլճիւմլէ նուսխէլէրի Ինկիլիզ մուբախասալարընըն թէչքիֆի իւզէրինէ թօփլաթըրլըմըշ տըր։ —Ուրմիատան Սեպտ. 17 թարիխիյլէ չէօյլէ եազըյօր. Իրան 'ասքէրի Սիւննիլէրին սաքին օլտըղը Գօթօլան, Սալինատար վէ կօչին քէօյլէրինի եաղմա էտիպ եագմըշլար տըր։ Թիւրք նուֆուզընա կիրէն Քիւրտլէր պուրալարատա քէնտիլէրինէ պիր մէյճա պուլմուշլար իսէ։

մա՛նաւանդ պա թէճրիպէ վագըճ օլմագլըդ միւմ-
քին իսէ տէ, անը քէլամէ իզան էթմէքլիճ միւմ-
քին տէյիլ տիր։ Կէօրտիւք քի պու չէյ՝ ինսանլարըն
հէր նէվ՛ թէ՚սիր ու նուճուզ իճրասընատան ման-
րում պուլուշտըգլարը սալթ մէխանիքի պիր մու-
՚ամէլէ տէյիլ տիր։ Անլէրտէն հարէքէթ վէ հայաթ,
խօսպինանէ հայաթտան տանա չէվգիլ չէթարէթլի
պիր հայաթ թալէպի տիր։ Տին ինսանլար տէրու-
նընէ Իլահի պիր զայրէթ իւգա էտէր։

Տին ինսանը բուէնն գիճր էթտիյիմիզ միւճա-
տէլէսինտէն գուրթարմագ, նիթէքիմ անը թապի՚ի
՚էօմրիւն զարուրէթ վէ պէլալարընտան մասուն զըլ-
մագ, ճագաթ ինսանըն ՚ալի թապի՚աթընն ալչագ
թապի՚աթընա զալէպէսինի թէ՚մին էտէր։

Ր. Մուգատտէսատ պու հալ՝ պիր փէտէրին
քէնտի մա՛սումընը թաչըմասընա, գարթալըն
քէնտի հավրուսընը քէնտի գանատլարը իւզէրինէ
ալմասընա, չօպանըն պիր գուզուլը քէնտի գուճա-
ղընտա թաչըմասընա թէչպիհ էտիլմիչ տիր։ Լա-
քին պու իսթի՚արէլէր՝ թաչըմագլըզըն թարզընտա
տէյիլ, անճագ տանա գիյատ թաչըլըզ կէօթիւր-
մէքլիյէ պա՚իս օլան միւշֆիգանէ մուհապպէթ
տէլալէթ էտէր։ Տին ինսանա, քէնտի իմանընա
էմին պիր էտաս մագամընտա այաղընը գօյաճաղը
պիր գայա վէրէրէք, ատէմլէրին գալպէրինտէն
կիւնահ վէ գապահաթլար եիւքիւնիւ գալըրարագ,
լաքին հէվիսինտէն գիյատ ինսանը սիւնեայա
զալիպ օլուպ էօլիւմ վէ կիւնահ իւզէրինէ սալթա-
նաթ սիւրմիւշ օլան Զաթ իւէ պիրլէչտիրէրէք,
հա՛նի ատէմի Յիսուս Քրիստոս իւէ, Իլահի խէ-
լասքար իւէ պիրլէչտիրէրէք, անը թաչըր։

Տինին հագիգի մահիյէթ վէ թապի՚աթը պու
օլարընա, տինին ատէմլէրի իչպու մա՚ավէնէթլէրին
ճիւմլէսինէ նա՛իլ գրլըրընա՝ Ր. Մուգատտէսի
քէմալը սատադաթլէ թէագիպ ու միւթալա՚ա էթ-
միչ օլան վէ նահատ Անըն գուվվէթինէ պա թէճ-
րիպէ վագըճ օլմուշ օլան հիչ պիր քիմսէ սալա
չիւպհէ էտէմէզ։ Պու վա՚գըն էսասը քէլամը պու
հադիգաթըն նէկնանէ պէյանը տէյիլ տիր։ Պու հա-
գիգաթ վա՚ազար, թէմսիլլէր, միսալլէր, հէմ տէ տօզ-
րուտան թա՚լիմլէր վասըթասըյլէ, ատէմլէրինն նագար
ը տիգգաթընա ՚արզ էտիլմէքտէ, Ալլահըն ինսանը
քէնտի պագուլարը իւզէրինտէ թաչըզըպ անը հայա-
թընէ էմ ու քէտէրլէրի վէ միւճատէլէլէրի իչինտէն
կէչիրմէք խուսուսընտա հաղըրլըզը անլէրին գու-
լագլարընա տօլտուրըլմագտա տըր։

Անըն գանունլարը թէզայհիբաէն միւնէզզէհ,
հիքմէթլէրի ամիրանէ տիրլէր։ Ինսանըն անլէրէ մու-
գալէմէթ էտիպ տէ ճէզասըզ գալմասը միւճքին-
սիզ տիր։ Լաքին տին, ատէմլէրին Ալլահ իւէ պիր-
լէչմէսի՝ ատէմլէրէ հայաթ վէ էմրինէ իթա՚աթ ի-
չիւն գուվվէթ վէրիր։ Կիւնահքէարլարա պահչ օ-
լունմըչ Բապպանի լուխթ ու՚ինայէթլէրին պէօյիւք-
լիւյիւ էօյրէտիր քի, զայ՝ օլանլար՝ էվլատ Ալլահ
օլա պիլիրլէր։

Պու ճիւմլէ իւէ պէրապէր, ատէմլէր տինի պիր
եիւք սայարլար վէ պու եէնի եիւքիւ տախի հա-
յաթըն տիկէր եիւքլէրի իւզէրինէ զամմ ու ՚իլավէ
էթմէք իսթէմէզլէր։ Պէլքի քիլիսէլէր՝ քէնտի ՚ա-
գիտէլէրինէ վէ խարիճի ըէսմ ու այինլէրինէ հատ-
տէն աչըրը էհէմմիյէթ վէրմէլէրինտէն նաչի, իչ-
պու սու՚ի թէճէհհիւմտէն տօլայը գըսմէն մէա՚ուլ
տըրլար։ Հիչ չիւպհէ եօգ քի հալընըզ իսմէն խը-
րիսթիյան օլուպ ատէմլէրին ճիւմլէսի տախի քէն-
տիլէրին բուէնտա Իլահի թէ՚սիրէ գարշը գօտըգ-
լարը, վէ քէնտիլէրին հայաթլարընտա Քրիստոսըն
հայաթընը կէօսթէրմէտիքլէրի միւտտէթճէ, ՚ալէլ-
խուսուս տինէ պիր եիւք նազարըյլէ պագըպ
անըն խըտմէթինտէն գաչընտըգճա ազ չօգ մէա-
՚ուլ օլուրլար, հալպու քի անլէր պու խըտմէթի
քէմալը մէհնուէնիյէթ վէ մէսէրրէթլէ իճա էթմէ-
լի տիրլէր։

Լաքին ատէմլէրին տինի պիր եիւք զանն էթ-
մէլէրինին պաչըրճա սէպէպի չու տըր քի անլէր
քէնտի նէճսլէրինի վէ չահսի մէնճա՚աթլարընը
հատտէն աչըրը սէվէրլէր վէ պիլիրլէր քի տինն նէճ-
սին վէ նէճսիլէրէսթանէ մէնճա՚աթլարըն թէրք
ու ճեսա օլուէնմասընը թալէպ էտէր։ Պիլմէտիք-
լէրի պիր չէյ վար իսէ, օ տա չու տըր քի հէր չէյ-
տէն զիյատ արզուքէչ օլարգլարը մէա՚ուտիյէթ
եալընըզ նէճսճէտաքեարանէ մուհապպէթլէ էլէ
կէչիրիլէ պիլիր, վէ անճագ Ալլահ ինսանլարընն
տէրուէնինտէ սաքին օլուպ անլէրի քէնտինին Իլա-
հի գուվվէթիյլէ թէչվիգ վէ թա՚րիք էյլէտիյի զէ-
ման հայաթըն էլէմ ու քէտէրլէրինէ գարշը գօ-
յապիլիր վէ էն ՚ալի զայէ ի եմէլլէրիմիզէ էրիչէ-
պիլիրիզ։

Հաթթա տին պիր եիւք օլտա իսի պիլէ, Ալլահ
քէնտի էմրլէրի իչիւն ինսանլարընն խօչնուտիյէ-
թինի չարթ գօմասըրընտան, ատէմին անը թէրք
ու իհմալ էթմէյէ հագդը օլմագ իսի։ Լաքին Ալ-
լահա տօսթ օլմագ, Անըն գուվվէթիյլէ տօլմագ-
լըդ վէ Անըն մուհապպէթիյլէ միւթէհարրիք
օլմագլըգ ասլա պիր եիւք օլամագ։ Մէա-
՚էլէ պէր՚աքս տըր. տին՝ սէլամէթ, մէսէրրէթ, րու-
հանիճէ զալէպէ, մուհապպէթ վէ էպէտի մէա՚ու-
տիյէթին թէ՚մինաթը, միւմքին օլան եէկնանէ թէ՚-
մինաթը օլմալը տըր։

Շիմարիչ գաւառ սէօյլէտիքլէրիմին հէվիսինէտ նազարը ֆիքրիմ էօնիւնէտ չախսի տին խուսուսընտա պա թէճրիպէ վուգուճ ու մա'լիւմաթլարը օլմայան, անճագ քէնտի քէնտիլէրինէ 'Աճէպա տինին մէթալիպ վէ մուգաթազիյաթընա կէօրէ հարէքէթ էթմէյէ հազըրմըյըզ, տէյլմիյիզ, տէյիւ ազրան ատէմլէրի պուլունտուրմըյըմ։ Լաքին ատէմլէրին էքսէրիսի իչիւն վա'զըմըն էսասը քէլամը տահա տէրին պիր մա'նա վէ էհէմմիյէթի հա'իզ օլմաը տըր։ Անլէր Ալլահըն քէնտի էվլատլարընա վա'տ էթմիչ օլտըղը հայաթպախչ վէ թէչվիգամիզ բուհանի գուվվէթին նէ օլտըղընը գըտմէն քէնտի չախսի թէճրիպէլէրի իլէ պիլիրլէր։ Հէվ ատէմլէրէ 'ամմ օլան օլ աղըր եիւքլերի թաչըմազա մէճպուր օլտըգլարընտա, մէ"յուսիյէթլէրինէ, էլէմ ու քէտէր զէմանլէրինէ պու գուվվէթի հիսս էյլէմիչլէր տիր։ Անլէր պունը քէնտիլէրին էտնա թապի'աթլարը իլէ միւճատէլէլէրինէ, քէնտիլէրին խօտպինանէ մէնֆա'աթփէրէսթլիքլէրինտէն գուրթուլմազ պապընտաքի հէվ սա'յ ու ղայրէթլէրինէ հիսս էթմիչլէր տիր։ Ատէմլէր նէ' գաւառ չօգ տէֆ'ա քէնտիլէրին քէամիլ զա'աֆրընը, իգթիտարսըզլըղընը վէ 'այնի վազթտա մուհապպէթ Ուլլահըն իհնա էտիճի գուվվէթինի անլամըշլար տըր։ Նէ' գաւառ չօգ տէֆ'ա Ալլահ ինսանը, անըն եիւբիւմէյէ մէճալը օլմասըղը պիր զէմանտէ քէնտինին գուվվէթլի պազուլարը իւզերինէ թաչըմըշ տըր։ Օ կիպիւէր չէհտէթ էտէրլէր քի տին ատէմլէրին թաչըտըզլարը պիր եիւք տէյիլ, անճագ ինսանը թաչըյան միւէսսիր պիր գուվվէթ տիր։ Ատէմլէր հալա պու տէրսի լայըզը վէճճէյլէ էօյրէնմէմիշլէր տիր։ Կէօթիւմլէրի հիչ լազըմ տէյիլ իքէն, չիւպհէ վէ էնտիչէ եիւքլերի կէօթիւմիւշլէր տիր։ Եալընըզ քէնտիլերի իչիւն խայէ օլան խայլարը թաչըմըշլար տըր, գիրա Ալլահըն քէնտիլէրտէն 'ալիմ օլտըղընը Անըն եօլլարընըն քէնտիլէրինինքինտէն տահա էյի վէ էֆքէարը քէնտիլէրինքինտէն տահա եիւքսէք օլտըղընը անլամամըշլար իտի։

Ատէմլէր ասըլ քէնտի տէրուննէֆսինէտքի սու'իթ"սիրլէրէ զալիպ կէլիպ տէ էպէտի հայաթա նա"իլ օլապիլէճէքլէրի խուսուսընտա պա'զէն չիւպհէտէ գալմըշլար տըր։ Անլէր ինսանը հատտա զաթընտէ պիր կէօնէ գուվվէթէ մալիք օլմայըպ հէր գուվվէթին Ալլահտան կէլտիյինի ունուտարագ պիզզաթ Ալլահըն թապութ իւ'ահտընըն սէլամէթ ու էմնիյէթի խուսուսընտա խավֆ ու էնտիչէյէ տիւչար օլմուչլար վէ անը եօգարը թուէթմագ իզրէ քէնտիլէրին զա'իֆ էլլէրինի ուզաթմըշլար տըր։ Պիւթիւն հէվ պու չիւպհէ վէ էնտիչէ եիւքլերինին սէպէպի չու տըր քի ինսան Ալլահա քհամիլէն վէ մու թլաչ ուրէթտէ թէվէքքիւլէթմէզ. «Պէն խալղ էթտիմ, վէ խէլաս էտէճէյիմ,» վա'տընըն թամմ մա'նասընը անլամայօր։ Լաքին հաթթա ինսանլարըն զա'աֆը պիլէ, քէնտիլէրինի մէ'յուս էթմէմէլի տիր։ Պու զա'աֆ' չէրր ու ֆէսատ իլէ քէնտիլէրին հէր հալտէ բուհանի զալէպէյէ նա'իլ օլաճագլարը միւճատէլէնին պիր գըսմը տըր, գիրա պիզզաթ Ալլահ քէնտի մախլուգլարընը հըֆզ ու հիմայէ էթմէքլիյի տէր'իհտէ էյլէմիչ տիր։

Ինսան քէնտի հայաթընտա անճագ միհնէթ ու մէչազաթլարա խօչնուտի իլէ թէհամմիւլ էթմէքլիթ, կիւնահա գարչը զայրէթլէ օզրաչմագլըդ, վէ քէնտի գալպինտէ վէ էթրաֆընտա օլան չէրր ու ֆէսատա քէմալը չիտտէթլէ գարչը գօմագլըգ վասըթասըյէ իլահի թէ"սիրին քհամիլ չէվգ ու գուվվէթինի անլայապիլիր վէ Ալլահըն քէնտինի խայգ վէ քէնտի մէչէքիթինէ թա'ներն էթմիչ օլտըղընա հէմ ինանապիլիր հէմ տէ վաճիբ օլապիլիր։ Պիզզաթ Ալլահ տըր քի ինսանը քէնտի մուհապպէթ պազուլարը իւզերինէ ալմըշ օլարագ անը հայաթըն հէվ թէհրիպէյէրի, մուվաֆֆագիյէթսիզլիքլերի վէ միհնէթ ու մէչագաթլարը իչինտէն սոնսուզ հայաթա, ցիսուս Քրիստոս ինէլսաքհար իլէ պէրաբէր պուլունուգ իւէ էպէտ մէ'ուտ օլմագլըղա կէօթիւրէճէք տիր։

ՍՕՆ

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԷՐԻՃԷ

Բուսիա Զինտէ Ամերիգատան գօրգուլօր 907
Գօրէանըն ձափօնիանըն էլլի ալթընտաքի Հալի 907
Պաղչէվանլըղա վէ թա'լիմի ամթֆալա մախսուս եաղ մէ քթէպի Գ. Հ. Գ. 908
Պիր իչտե Ալլահըն վէ ինսանըն հիսսէլէրինէն միւթէգապիլ 'ալագասը 910
Աիրէթին գուսուրը պուլունտուրը նօգթա 911
Թա'լիմ ու Թէրպիյէյէ մախսուս գուվվէթլերին պիրլէշտիրիլմէսի Մ. Մ֊եան 911
Ալփ տաղլարընտա պիր սէյեահաթ Փրօֆ. Յ. Յ. Մանուճեան 913
Ամերիգատա կ. Թ. Շիրքէթինին իչի. անլէրտէն նէ՞ էօյրէնէ պիլիրիղ Յ. Վ. Մ֊եան 914
'Ա.նթապատա գրդլար մէտրէսէսինին էլլի սէնէլիք թարիխի Օր. Ֆլօրա Ա. Պէնճեան 916
Պա'զը թէսհիլաթ վէ մէքտէպիպ կ. Յ. Յ֊եան 917
Շու"ուլնաթը սիյասիյէ 919
Տինին մէթանէթպախչ գուվվէթի (իպթիտասը 806տա) Տր. Ճօրճ Ո֊օլսըրն 923

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸ
ՏԻՆՆԱՆՆՈՑԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ